

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 13.10.2020 № 27-2

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності використання коштів** **державного бюджету, виділених Міністерству закордонних** **справ України на керівництво та управління** **у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин**

Київ 2020

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	3
ПРЕАМБУЛА.....	7
ВСТУП.....	8
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	9
2. ОЦІНКА СТАНУ ОБҐРУНТОВАНOSTI ПЛАНУВАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ МІНІСТЕРСТВУ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН.....	12
2.1. <i>Аналіз стану планування видатків на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин.....</i>	12
2.2. <i>Аналіз паспортів бюджетної програми за КПКВК 1401010 та звітів про їх виконання .....</i>	21
3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЗАКОННОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН	23
3.1. <i>Аналіз використання бюджетних коштів на оплату праці, розрахунки з підзвітними особами.....</i>	23
3.2. <i>Оцінка стану використання бюджетних коштів на проведення ремонтів адміністративних приміщень .....</i>	28
3.3. <i>Аналіз та оцінка стану використання коштів державного бюджету на матеріально-технічне забезпечення і розвиток інформатизації ....</i>	33
3.4. <i>Оцінка стану використання бюджетних коштів, виділених на оплату комунальних послуг, енергоносіїв та утримання транспортних засобів .....</i>	41
4. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СТАНУ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	45
5. ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	51
ВИСНОВКИ	53
ПРОПОЗИЦІЇ	59
Додаток	61

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456
відділ ведення та адміністрування Державного реєстру виборців УКД ДКС ДБН А.2.2-14:2016, Норми	відділі ведення та адміністрування Державного реєстру виборців Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби
Дипакадемія	Державні будівельні норми „Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування” ДБН А.2.2-14:2016, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 29.12.2016 № 337 (чинні з 01.07.2017)
ДП „ГУКОБ”	Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ державне підприємство „Головне управління комплексного обслуговування і будівництва об'єктів дипломатичної служби”
Єдиний закупівельний словник	Національний класифікатор України ДК 021:2015 „Єдиний закупівельний словник”, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.12.2015 № 1749
Закон № 80	Закон України від 05.07.1994 № 80 „Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”
Закон № 117	Закон України від 19.09.2019 № 117 „Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади”
Закон № 249	Закон України від 29.06.1995 № 249 „Про музеї та музейну справу”
Закон № 889	Закон України від 10.12.2015 № 889 „Про державну службу”
Закон № 922	Закон України від 25.12.2015 № 922 „Про публічні закупівлі” (у редакції, що діяла до 19.04.2020)
Закон № 996	Закон України від 16.07.1999 № 996 „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”
Закон № 1704	Закон України від 17.11.2009 № 1704 „Про будівельні норми”
Закон № 1805	Закон України від 08.06.2000 № 1805 „Про охорону культурної спадщини”
Закон № 2019	Закон України від 13.04.2017 № 2019 „Про ринок електричної енергії”

Закон № 2210	Закон України від 11.01.2001 № 2210 „Про захист економічної конкуренції”
Закон № 2449	Закон України від 07.06.2018 № 2449 „Про дипломатичну службу”
Закон № 2728	Закон України від 20.09.2001 № 2728 „Про дипломатичну службу” (чинний до 19.12.2018)
Закон № 3166	Закон України від 17.03.2011 № 3166 „Про центральні органи виконавчої влади”
Інструкція № 59	Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31.03.1998 за № 218/2658
Інструкція № 687	Інструкція з підготовки бюджетних запитів, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369
ІТС „Prozorro”	інформаційно-телекомунікаційна система „Prozorro”
КПКВК 1401010	бюджетна програма за КПКВК 1401010 „Керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин ”
КСЗІ КУПАП	Комплексна система захисту інформації Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984
Методика № 786	Методика розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786
МЗС, Міністерство Мінфін	Міністерство закордонних справ України Міністерство фінансів України
Наказ № 287	Наказ Міністерства закордонних справ України від 13.10.2016 № 287 „Про затвердження Положення про преміювання працівників апарату МЗС ”
ПКЕЕ	Правила користування електричною енергією, затверджені постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 417/1442
Положення № 13	Положення про порядок укладення, зміни, обліку і зберігання господарських договорів (контрактів, угод) та контролю за їх виконанням у системі МЗС України, затверджене наказом

	Міністерства закордонних справ України від 02.02.2007 № 13
Положення № 281	Положення про Міністерство закордонних справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 281
Положення № 1050	Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1050
Положення від 15.04.2016	Положення про відділ ведення та адміністрування Державного реєстру виборців Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби, затверджене директором Департаменту консульської служби МЗС 15.04.2016
Порядок № 228	Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228
Порядок № 454	Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.03.2016 № 454, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.03.2016 за № 448/28578
Порядок № 841	Наказ Міністерства фінансів України від 28.09.2015 № 841 „Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 13.10.2015 за № 1248/27693
Порядок № 401	Порядок організації роботи щодо укладання, зміни, обліку і зберігання господарських договорів (контрактів, угод) та контролю за їх виконанням в апараті МЗС, затверджений наказом Міністерства закордонних справ України від 01.10.2018 № 401
Порядок № 427	Порядок ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби, затверджений наказом Міністерства закордонних справ України від 18.10.2018 № 427, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.11.2018 за № 1274/32726.
Правила № 1098	Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим у

Міністерстві юстиції України 21.01.2003 за № 47/7368

Представництво МЗС у м. Львові	Представництво Міністерства закордонних справ України у м. Львові
Представництво МЗС в Одесі	Представництво Міністерства закордонних справ України в Одесі
Система електронного документообігу МЗС, СЕД МЗС	Система електронного документообігу Міністерства закордонних справ України
ФОП Вілінський С. В.	фізична особа-підприємець Вілінський Сергій Володимирович
ФОП Палагнюк О. Л.	фізична особа-підприємець Палагнюк Олена Леонідівна
ЦОВВ	центральні органи виконавчої влади
ЦПД	цивільно-правові договори про надання послуг у МЗС

ПРЕАМБУЛА

Підстави для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): стаття 98 Конституції України, статті 26 і 110 Бюджетного кодексу, статті 4, 7 Закону України від 02.07.2015 № 576 „Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2020 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 02.01.2020 № 16-1.

Мета заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): встановлення фактичного стану та оцінка виконання повноважень МЗС щодо законності, продуктивності, результативності і економності використання коштів державного бюджету при виконанні повноважень у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин.

Предмет заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

– нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та інші документи, пов’язані із забезпеченням діяльності МЗС у частині планування та використання коштів державного бюджету при виконанні повноважень у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин;

– документи і матеріали щодо планування та використання коштів державного бюджету у 2018–2019 роках за КПКВК 1401010;

– первинні бухгалтерські та фінансові документи; фінансова, бюджетна та статистична звітність; інша довідкова інформація з питань планування та використання коштів державного бюджету у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин.

Об’єкт заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): МЗС, Представництво МЗС у м. Львові, Представництво МЗС в Одесі.

Запити з питань заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) надсилалися: до Міністерства фінансів України, Департаменту культури Київської міської державної адміністрації, державного підприємства „Державний центр інформаційних ресурсів України”.

Критерії оцінки, які використовувалися під час заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

законність – відповідність вимогам чинного законодавства управлінських рішень і організаційно-розпорядчих документів щодо планування, затвердження та цільового використання бюджетних коштів на виконання повноважень у частині керівництва та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин;

продуктивність – співвідношення між досягнутими результатами в частині виконання повноважень МЗС щодо державної політики у сфері зовнішніх відносин і використаними фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами;

результативність – ступінь відповідності фактичних результатів діяльності у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин запланованим показникам;

економність – стан досягнення запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів за КПКВК 1401010.

Початкові обмеження щодо здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): 2018–2019 роки.

Методи заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та інших документів, пов'язаних з предметом аудиту; перевірка та аналіз документів щодо організації роботи і виконання покладених завдань і повноважень об'єктів контролю, повідомлень засобів масової інформації; здійснення вибірки; письмові запити; аналіз первинних документів та фінансової і бюджетної звітності; підрахунок, зіставлення, порівняння планових та фактичних показників; опитування та обговорення проблемних питань.

ВСТУП

Міністерство закордонних справ України здійснює представництво та захист інтересів України на міжнародній арені, забезпечення сприятливого зовнішнього середовища для розвитку і реалізації потенціалу держави, суспільства та громадянина.

Основними завдання МЗС є участь у забезпеченні національних інтересів і безпеки України шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства; забезпечення сприятливого зовнішнього середовища для розвитку і реалізації потенціалу української держави, піднесення її міжнародного авторитету; створення сприятливих зовнішніх умов для зміцнення незалежності, державного суверенітету, економічної самостійності та збереження територіальної цілісності України; захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном.

У своїй діяльності МЗС керується зовнішньополітичними пріоритетами, визначеними Президентом України, основоположними законодавчими актами у сфері зовнішньої політики.

МЗС є головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин. Міністерство здійснює свої повноваження безпосередньо та через інші органи дипломатичної служби. До системи органів дипломатичної служби належать: Міністерство; представництва МЗС на території України (у м.м. Львові, Одесі та Ужгороді); закордонні дипломатичні установи України (127).

Для виконання визначених завдань та функцій МЗС як головним розпорядником бюджетних коштів сформовано бюджетну програму за КПКВК 1401010 для забезпечення функціонування апарату Міністерства та трьох представництв МЗС на території України (у м.м. Львові, Одесі, Ужгороді).

Законами про державний бюджет на 2018–2019 роки затверджено за загальним фондом загалом 584,6 млн грн видатків, що забезпечило визначену

МЗС у бюджетних запитах потребу (758,7 млн грн) на 77,1 відсотка. Використано 96,2 відс. затверджених кошторисних призначень за загальним і спеціальним фондами (569,6 млн гривень).

Рахунковою палатою у 2014 році проведено аудит використання коштів Державного бюджету України на зовнішньополітичну діяльність у 2013 році Міністерством закордонних справ України та затверджено Звіт (постанова Колегії Рахункової палати від 08.07.2014 № 14-3), в якому Міністерству надано, зокрема, за КПКВК 1401010 дві пропозиції, спрямовані на усунення виявлених недоліків і порушень.

Затвердженим наказом МЗС від 06.09.2014 № 337¹ Планом заходів, спрямованих на реалізацію рекомендацій Рахункової палати, за КПКВК 1401010 визначено два пункти, а саме: здійснення розгортання та тестової експлуатації мережі IP-телефонії (пілотний проєкт) і введення в експлуатацію мережі IP-телефонії МЗС, які виконано в повному обсязі.

Разом з тим, оскільки востаннє контрольний захід, зокрема за бюджетною програмою за КПКВК 1401010, Рахунковою палатою проводився в 2014 році, аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству закордонних справ України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин, є актуальним.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Правові засади та порядок організації дипломатичної служби як складової частини державної служби, особливості її проходження та правового статусу посадових осіб дипломатичної служби визначає Закон № 2449.

Відповідно до частини першої статті 5 Закону № 2449 систему органів дипломатичної служби складають: Міністерство; представництва МЗС на території України; закордонні дипломатичні установи України.

Згідно з Положенням № 281 МЗС є ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МЗС є головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин.

Основними завданнями МЗС (пункт 3 Положення № 281), зокрема, є:

– забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері зовнішніх зносин;

– забезпечення захисту національних інтересів України у сфері міжнародних відносин;

– участь у формуванні та реалізації державної політики, спрямованої на інтеграцію України в європейський політичний, економічний, безпековий, правовий простір, набуття членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору.

МЗС відповідно до покладених на нього завдань (пункт 4 Положення № 281), зокрема:

¹ „Про затвердження Рішення Колегії МЗС України за результатами розгляду підсумків аудиту Рахунковою палатою використання МЗС України у 2013 році коштів Державного бюджету на зовнішньополітичну діяльність”.

- затверджує кошториси органів дипломатичної служби України та здійснює контроль за використанням ними бюджетних коштів;
- здійснює керівництво органами дипломатичної служби України;
- забезпечує реалізацію єдиної кадрової політики, підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів дипломатичної служби.

З метою організації діяльності МЗС (пункт 5 Положення № 281), зокрема:

- організовує планово-фінансову роботу в органах дипломатичної служби, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку;
- здійснює функцію головного розпорядника бюджетних коштів, забезпечує їх ефективне та цільове використання;
- забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, організацію внутрішнього аудиту та його здійснення в органах дипломатичної служби, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління МЗС.

МЗС є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства (пункт 15 Положення № 281).

МЗС очолює Міністр, який призначається на посаду за поданням Президента України та звільняється з посади за поданням Президента України чи Прем'єр-міністра України за згодою Президента України Верховною Радою України (пункт 10 Положення № 281).

Міністр має першого заступника, заступників Міністра, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра (пункт 12 Положення № 281).

Державний секретар МЗС здійснює повноваження керівника державної служби стосовно посадових осіб дипломатичної служби (пункт 11¹ Положення № 281). Слід зазначити, що Законом № 117 (набрав чинності 19.09.2019) внесено зміни до Закону № 3166, зокрема, з питань призначення, звільнення та повноважень Державного секретаря міністерства.

Згідно з підпунктом 2 пункту 5 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення” Закону № 117 Кабінету Міністрів України доручено у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом, зокрема, привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом (до 25.11.2019).

Аудитом встановлено, що Положення № 281 не приведено у відповідність до вимог Закону № 3166 з урахуванням змін, внесених Законом № 117. Зокрема, чинною редакцією пункту 11¹ Положення № 281 передбачено призначення Державного секретаря МЗС на посаду Кабінетом Міністрів України за поданням Комісії з питань вищого корпусу державної служби строком на п'ять років з правом повторного призначення, тоді як із Закону № 3166 (із змінами) положення щодо подання Комісії з питань вищого корпусу державної служби вилучено.

Крім того, Положення № 281 не доповнено повноваженнями Державного секретаря МЗС щодо укладання та розривання з працівниками дипломатичної служби контрактів про проходження державної служби у

порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України, та нормами щодо звільнення Державного секретаря міністерства з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України або відповідного міністра, як це передбачено Законом № 3166 (із змінами).

Відповідно до наданих Рахунковій палаті пояснень², МЗС не вбачає необхідності внесення змін до Положення № 281 з урахуванням норм Закону № 3166, оскільки норми закону є нормами прямої дії, які застосовуються безпосередньо і не потребують додаткової імплементації.

Разом з тим узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проєктів, зокрема, актів Кабінету Міністрів України на розгляд Кабінетові Міністрів України віднесено до основних завдань міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах (пункт 4 частини першої статті 7 Закону № 3166).

Отже, органами, відповідальними за приведення Положення № 281 у відповідність до вимог Закону № 3166 (у редакції Закону № 117), є Кабінет Міністрів України та МЗС.

Повноваження Міністра закордонних справ України щодо затвердження структури органів дипломатичної служби регламентуються частиною шостою статті 5 Закону № 2449 та підпунктом 9 пункту 11 Положення № 281.

Гранична чисельність державних службовців та працівників МЗС затверджується Кабінетом Міністрів України. Штатний розпис апарату та кошторис МЗС затверджуються Державним секретарем МЗС за погодженням з Мінфіном. Штатні розписи та кошториси інших органів дипломатичної служби України затверджуються Державним секретарем МЗС (пункт 14 Положення № 281).

Довідково. При МЗС функціонують: Дипакадемія (створена відповідно до Указу Президента України від 30.05.1995 № 397/95 „Про державну підготовку спеціалістів для роботи у сфері міжнародних відносин при Міністерстві закордонних справ України”) – державний навчально-науковий заклад післядипломної освіти, що здійснює підготовку, перепідготовку та професійне навчання працівників дипломатичної служби і спеціалістів інших державних установ для роботи у сфері міжнародних відносин; Державна установа „Український інститут” (утворена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 № 430-р), метою діяльності якої є покращення розуміння та сприйняття України та українців у світі, формування позитивного іміджу нашої держави за кордоном; ДП „ГУКОБ (утворене відповідно до наказу МЗС від 20.03.2006 № 455-ос), створене з метою матеріально-технічного забезпечення діяльності МЗС, дипломатичних і консульських установ України за кордоном, сприяння у вирішенні побутових потреб працівників дипломатичної служби (на сьогодні підприємство здійснює функції Виконавця по господарському утриманню та технічному обслуговуванню приміщень та прилеглої території, а також інженерних мереж, обладнання в адміністративних будівлях МЗС та Дипакадемії); Рада експортерів та інвесторів – консультативно-дорадчий орган при МЗС, створений з метою сприяння виходу українських експортерів на зовнішні ринки, захисту їхніх економічних інтересів за кордоном і залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України.

² Службова записка від 03.09.2020 № 721/210-901-746 за підписом начальника відділу представництва в судах Юридичного управління Пономаренко А.

На сьогодні на території України функціонують три представництва МЗС у м.м. Львові, Одесі та Ужгороді, основними завданнями яких є:

– сприяння розвитку дружніх відносин України з іноземними державами, розширенню економічних, науково-технічних, гуманітарних, культурних, спортивних зв'язків і туризму;

– надання допомоги іноземним консульським установам у виконанні ними функцій щодо захисту прав і законних інтересів іноземних фізичних та юридичних осіб, у здійсненні інспекцій щодо суден, літаків та їх екіпажів, а також інших функцій;

– координація діяльності державних органів, розташованих у межах округу Представництва, у сфері зовнішніх зносин з метою забезпечення єдиного зовнішньополітичного курсу України.

Згідно з пунктом 10 Положення № 1050 структура Представництва затверджується Міністром закордонних справ, кошторис та штатний розпис – Державним секретарем МЗС.

Разом з тим аудитом встановлено, що **в порушення зазначених вимог структура представництв МЗС у м.м. Львові, Одесі та Ужгороді Міністром закордонних справ України не затверджувалась.**

За поясненням МЗС, розроблення та затвердження структури для кожного з Представництв не здійснювалось, зокрема, через незначну кількість посад у представництвах (загальна гранична чисельність – 20 шт. одиниць). З огляду на таку кількість посад у представництвах, утворення самостійних структурних підрозділів у їх складі не є можливим.

Отже, існуюча нормативно-правова база, що регламентує діяльність МЗС та його територіальних органів, в цілому є сформованою.

Разом з тим Кабінетом Міністрів України та МЗС не забезпечено ефективного виконання своїх повноважень в частині приведення у відповідність до вимог чинного законодавства норм Положення № 281, які регулюють призначення, звільнення та повноваження Державного секретаря МЗС.

2. ОЦІНКА СТАНУ ОБҐРУНТОВАНОСТІ ПЛАНУВАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ МІНІСТЕРСТВУ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН

2.1. Аналіз стану планування видатків на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин

Законами про державний бюджет на 2018–2019 роки МЗС³ як головному розпорядникові бюджетних коштів за загальним фондом державного бюджету затверджено бюджетні призначення у сумі **584 577,1 тис. грн** за КПКВК 1401010, з них: 288 263,3 тис. грн на 2018 рік, 296 313,8 тис. грн на 2019 рік.

---

³ Закони України від 07.12.2017 № 2246 „Про Державний бюджет України на 2018 рік” та від 23.11.2018 № 2629 „Про Державний бюджет України на 2019 рік”.

За цією бюджетною програмою здійснювалося фінансування апарату МЗС та трьох представництв МЗС у м. Львові, Одесі та Ужгороді.

Обґрунтовану МЗС потребу у коштах загального фонду в 2018–2019 роках враховано в 2018 році на 85,5 відс. (при потребі 337 093,6 тис. грн затверджено 288 263,3 тис. грн), у 2019 році – на 70,3 відс. (при потребі 421 640,4 тис. грн затверджено 296 313,8 тис. гривень). Видатки за спеціальним фондом МЗС у бюджетному запиті не визначалися і законами про державний бюджет на 2018–2019 роки не затверджувалися.

У порушення вимог пункту 11 Порядку № 228 апаратом МЗС не встановлювалися і не доводилися до представництв МЗС у м. Львові, Одесі та Ужгороді, що є розпорядниками нижчого рівня, граничні обсяги видатків загального фонду для складання проєктів кошторисів на 2018–2019 роки.

Аудитом встановлено, що в порушення вимог статті 35 Бюджетного кодексу та пункту 2.8 Інструкції № 687 у бюджетних запитах на 2018 і 2019 роки МЗС визначило обсяг капітальних видатків на заходи з підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів у сумі 7 673,14 тис. грн та 10 000,00 тис. грн відповідно без обґрунтованих економічних розрахунків, підтверджених належною проєктно-кошторисною документацією.

Як обґрунтування для включення у вересні 2017 року до уточнюючого бюджетного запиту на 2018 рік потреби в коштах в обсязі 7 673,14 тис. грн за КЕКВ 3130 „Капітальний ремонт”, до аудиту надана проєктно-кошторисна документація „Капітальний ремонт (заміна віконних блоків з відновленням відкосів, улаштуванням відливів та підвіконня) в будівлі МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1” (розроблена у червні 2017 року, позитивний експертний звіт затверджено ДП „Укрдержбудекспертиза” 27.07.2017), загальною кошторисною вартістю 17 673,14 тис. гривень.

Відповідно до наказу Міністерства культури України від 21.12.2012 № 1566 **адміністративна будівля МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1, є пам'яткою архітектури та історії місцевого значення – „Будинок Центрального комітету КП(б)У, де працювали відомі вчені”, 1936–1938 рр., охоронний № 920-Кв.**

Вимоги до складу та змісту науково-проєктної документації для реставрації, консервації, реабілітації, музеєфікації, ремонту (реставраційного) та пристосування пам'яток, а також невідкладних консерваційних та протиаварійних робіт визначено ДБН А.2.2-14:2016, що є чинними з 01.07.2017.

Встановлено, що оскільки проєктно-кошторисну документацію підготовлено без урахування ДБН А.2.2-14:2016, ця документація не може бути обґрунтуванням для включення видатків в обсязі 7 673,14 тис. грн до бюджетного запиту на 2018 рік: для здійснення реставраційного ремонту необхідно розробити науково-проєктну документацію.

Подібно при поданні до Мінфіну уточненого бюджетного запиту на 2019 рік (21.09.2018) включено потребу в коштах в обсязі 10 000,0 тис. грн

за КЕКВ 3130 „Капітальний ремонт” без розроблення відповідно до ДБН А.2.2-14:2016 науково-проектної документації.

Довідково. Науково-проектну документацію за робочим проектом „Ремонт (реставраційний) пам'ятки архітектури та історії – Будинку Центрального комітету КП(б)У, де працювали відомі вчені, 1936–1938 рр. (охоронний № 929-Кв) на площі Михайлівській, 1 в Шевченківському районі м. Києва. Заміна заповнень віконних блоків з відновленням відкосів, улаштуванням відливів та підвіконня” відповідно до вимог ДБН А.2.2-14:2016 розроблено лише у жовтні 2019 року. Експертний звіт № 00-1067-19/ЦБ щодо розгляду проектної документації за робочим проектом затверджено ДП „Укрдержбюдекспертиза” 28.11.2019.

Таким чином, МЗС як головним розпорядником бюджетних коштів при визначенні в бюджетних запитах на 2018 і 2019 роки потреби в бюджетних коштах на загальну суму 17 673,14 тис. грн не забезпечено їх достовірності та обґрунтованості, чим порушено вимоги статті 35 Бюджетного кодексу та Інструкції № 687, що згідно з пунктом 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Відповідно до статті 121 Бюджетного кодексу посадові особи, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, несуть цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законом.

Згідно із частиною першою статті 164¹² КУпАП включення недостовірних даних до бюджетних запитів, що призвело до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень або необґрунтованих бюджетних асигнувань, є адміністративним правопорушенням.

Керуючись положеннями статті 255 КУпАП, Рахунковою палатою стосовно посадових осіб МЗС, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, складено протоколи про адміністративні правопорушення.

До проектів кошторисів апарату МЗС на 2018 і 2019 роки за КЕКВ 3132 „Капітальний ремонт інших об'єктів” в порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 включені видатки на роботи із заміни заповнень віконних блоків з відновленням відкосів, улаштуванням відливів та підвіконня на суму 17 631,24 тис. грн та 10 000,0 тис. грн відповідно без обґрунтованих економічних розрахунків, підтверджених проектно-кошторисною документацією, що згідно з пунктом 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Як наслідок, через нерозроблення до жовтня 2019 року науково-проектної документації згідно з вимогами ДБН А.2.2-14:2016, відповідні роботи не проводились, зазначені кошти протягом 2018–2019 років перерозподілялись на інші цілі, зокрема проведення капітального ремонту огорожі (паркану), придбання ліцензійного програмного забезпечення, комп'ютерної техніки, транспортних засобів тощо.

Також встановлено, що визначена Представництвом МЗС в Одесі потреба в коштах на 2018 і 2019 роки за КЕКВ 3132 „Капітальний ремонт інших об'єктів” у сумі 100,00 тис. грн на проведення капітального

ремонту цокольного поверху та фундаменту адмінприміщення за адресою: м. Одеса, вулиця Отрадна, 3, в порушення пункту 22 Порядку № 228 не базувалася на обґрунтованих економічних розрахунках, підтверджених відповідною проєктно-кошторисною документацією.

У порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 без детальних розрахунків (без зазначення кількості та вартості за одиницю товару) Представництвом МЗС в Одесі планувалась потреба у видатках загального фонду за КЕКВ 2210 „Предмети, матеріали, обладнання та інвентар” при складанні проєкту кошторису на 2018 і 2019 роки загалом на суму 159,6 тис. грн; за КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)” та КЕКВ „Інші видатки” при складанні проєкту кошторису на 2018 рік – 260,0 тис. грн та 5,0 тис. грн відповідно.

Затверджені МЗС кошторисні призначення за загальним фондом профінансовано в 2018 році у сумі 281 103,1 тис. грн (97,3 відс.), у 2019 році – 282 698,8 тис. грн (95,1 відсотка).

Також відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 № 198-р⁴ та від 18.12.2018 № 1007-р⁵ за рахунок коштів, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України (загальнодержавні витрати) у загальному фонді державного бюджету за програмою 0421060 „Підтримка реалізації комплексної реформи державного управління”, МЗС виділено 683,2 тис. грн та 872,3 тис. грн зі спрямуванням на оплату праці державного секретаря.

Крім того, протягом 2018–2019 років до спеціального фонду державного бюджету зараховувались надходження від реалізації вторинних ресурсів (брухту та відходів дорогоцінних, кольорових та чорних металів), від оприбуткування майна, отриманого від Служби безпеки України⁶, а також благодійні внески, одержані працівниками дипломатичної служби під час зустрічей з іноземними делегаціями, у сумі 6 336,1 тис. грн (2018 рік – 6 194,4 тис. грн, 2019 рік – 141,7 тис. грн), з яких використано 5 844,2 тис. грн (2018 рік – 5 813,0 тис. грн, 2019 рік – 31,2 тис. гривень).

Стан фінансування та використання МЗС бюджетних коштів протягом 2018–2019 років за КПКВК 1401010 за даними фінансової та бюджетної звітності наведено в таблиці 1.

---

⁴ „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2018 році на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління”.

⁵ „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2019 році на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління”.

⁶ У рамках Угоди про реалізацію Трестового фонду Україна-НАТО з питань кібербезпеки між Службою безпеки України та Румунською Службою Інформації, підписаної 23.07.2015.

**Стан фінансування та використання МЗС бюджетних коштів
протягом 2018–2019 років**

Рік	Кошторисні призначення (зі змінами), тис. грн		Касове виконання, тис. грн		Рівень виконання, відс.	
	всього	у т.ч. апарат	всього	у т.ч. апарат	всього	у т.ч. апарат
2018	294 773,4	290 133,9	286 916,1	282 607,9	97,3	97,4
загальний фонд	288 946,5	284 307,0	281 103,1	276794,9	97,3	97,4
спеціальний фонд	5 826,9	5 826,9	5 813,0	5 813,0	99,8	99,8
2019	297 218,0	291 863,5	282 730,0	278 555,7	95,1	95,4
загальний фонд	297 186,1	291 831,6	282 698,8	278 524,5	95,1	95,4
спеціальний фонд	31,9	31,9	31,2	31,2	97,8	97,8
Разом	591 991,4	581 997,4	569 646,1	561 163,6	96,2	96,4
загальний фонд	586 132,6	576138,6	563 801,9	555 319,4	96,2	96,4
спеціальний фонд	5 858,8	5 858,8	5 844,2	5 844,2	99,8	99,8

За даними таблиці 1 МЗС на забезпечення своєї діяльності використано у 2018 році за загальним та спеціальним фондами 97,3 відс. затверджених кошторисних призначень, з яких 98,5 відс. – витрати на апарат.

У 2019 році видатки МЗС на забезпечення діяльності дещо зменшились проти 2018 року і становили 95,1 відс. затверджених кошторисних призначень, з яких 98,5 відс. – витрати на апарат.

Наявність залишку невикористаних асигнувань спричинена, зокрема, у 2018 році – економією фонду оплати праці за вакантними посадами, відшкодуванням коштів на утримання Дипакадемії, непроведенням робіт із заміни віконних блоків; у 2019 – оплатою за спожиті енергоносії на підставі фактичних показників лічильників, скасуванням ряду відряджень, непроведенням робіт із заміни віконних блоків.

Найбільшу питому вагу касових видатків (81,4 відс.) становили витрати на оплату праці та нарахування на неї; поточні видатки на оплату послуг (крім комунальних) – 7,6 відс., на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 2,0 відсотки. На капітальні видатки спрямовано загалом 7,9 відсотка.

Аудитом встановлено, що управлінські рішення при затвердженні кошторисів за КПКВК 1401010 на 2018 і 2019 роки приймалася МЗС з недотриманням окремих вимог Порядку № 228.

Так, кошториси представництв МЗС у м. Львові, Одесі та Ужгороді на 2018–2019 роки в порушення вимог **пункту 38 Порядку № 228** затверджувалися без зазначення дати, що унеможливило здійснення перевірки дотримання МЗС вимог законодавства при складанні і затвердженні цих кошторисів.

В апараті МЗС відсутній другий примірник оригіналу кошторису Представництва МЗС у м. Львові на 2019 рік за КПКВК 1401010 з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями, чим не дотримано вимог **пункту 37 Порядку № 228**.

Показники видатків кошторисів представництв МЗС на 2018–2019 роки, наданих до аудиту в апараті МЗС, не підтверджені розрахунками та економічними обґрунтуваннями, що є порушенням вимог **пункту 29 Порядку № 228**.

Крім того, Міністерство протягом 2018–2019 років не використовувало понадпланові надходження до спеціального фонду, отримані апаратом МЗС від реалізації вторинних ресурсів, у сумі 503,1 тис. грн (у 2018 році – 390,3 тис. грн, у 2019 році – 112,8 тис. гривень).

Як наслідок, МЗС упродовж 2018–2019 років не здійснило перерозподілу обсягів узятих бюджетних зобов'язань за загальним фондом бюджету для проведення видатків за цими зобов'язаннями із спеціального фонду, що є недотриманням вимог частини дев'ятої статті 51 Бюджетного кодексу.

Залишки коштів за спеціальним фондом за КПКВК 1401010 на 01.01.2019 становили 432,0 тис. грн (збільшились протягом року на 381,4 тис. грн), на 01.01.2020 – 542,6 тис. гривень. Значна частина цих коштів знаходилася на рахунках апарату МЗС (404,3 тис. грн та 514,9 тис. грн відповідно).

Аудитом встановлено, що внаслідок неухвалення ефективних управлінських рішень (надання в користування суб'єктам господарювання частини вільних приміщень без сплати за користування майном та неукладення договорів оренди) недонадходження до спеціального фонду державного бюджету протягом 2018–2019 років, за розрахунками, становили 2 293,7 тис. гривень.

Крім того, Міністерством протягом 2018–2019 років не вживались заходи щодо забезпечення відшкодування Дипакадемією (орендарем) та суб'єктами господарювання, які користувалися вільними приміщеннями МЗС, витрат за надані комунальні послуги, за розрахунками, у сумі понад 216,0 тис. гривень.

Так, протягом 2018–2019 років в адміністративних будівлях МЗС (власник), розташованих за адресами: м. Київ, Михайлівська площа, 1, та вул. Велика Житомирська, 2, розміщувалися сторонні суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) без укладення договорів оренди та, відповідно, без сплати коштів за користування майном.

Довідково. Із зазначеними суб'єктами господарювання уклалися лише договори про надання платних послуг для потреб МЗС.

Встановлено, що МЗС укладено договори⁷ із ФОП Палагнюк О. Л. про організацію харчування працівників в адміністративних будівлях Міністерства за адресами: м. Київ, Михайлівська площа, 1, у приміщеннях їдальні та буфетів № 1 і № 2 (загальна площа 198 м²); вул. Велика Житомирська, 2, – буфету № 3 (загальна площа 71,82 м²), з відшкодуванням витрат за комунальні послуги. Під час проведення огляду встановлено перевищення заявлених у договорах площ на 54,7 м² (фактично 252,7 м²) та на 4 м² (фактично 75,9 м²) відповідно. Крім того, згідно з цими договорами Міністерством надано доступ також до підсобних та складських приміщень, загальна площа яких становить 407,7 м².

Таким чином, загальна площа приміщень, якими користується ФОП без укладення договору, становить 736,3 м², з якої за 466,48 м² оплата за теплову та електричну енергію не здійснюється.

---

⁷ Договори № 7 від 02.02.2018 та № 1 від 22.01.2019.

Також, як встановлено оглядом, у користуванні ФОП Палагнюк О. Л. без укладання договору перебуває окремо індивідуально визначене майно, зокрема столи, стільці, електроплити, м'ясорубка, котел, холодильники, барні стійки, шафи, роздавальна, кондиціонер.

Через відсутність договорів оренди приміщень їдальні, буфетів, складських та підсобних приміщень площею 736,3 м² з ФОП Палагнюк О. Л., МЗС протягом 2018–2019 років недоотримано надходжень (без врахування використання індивідуально визначеного майна МЗС), за розрахунками, при орендній ставці 6 відс. у сумі 1 824,6 тис. гривень⁸.

Довідково. Відповідно до статті 11 Закону України від 10.04.1992 № 2269 „Про оренду державного та комунального майна” укладенню договору оренди передую оцінка об'єкта оренди. Для розрахунку недоотримання МЗС надходжень через неукладення договорів оренди взято розміщені на сайті Фонду державного майна дані про укладання ним договорів оренди державного майна станом на 01.07.2020 по м. Києву (на вулицях, прилеглих до будівлі МЗС), виходячи з середньої оціночної вартості 1 м² державного майна 20 650 грн, з урахуванням розмірів річної орендної плати, встановлених Методикою № 786.

У зв'язку з неукладанням договорів про платне користування майном та невизначенням у договорах про організацію харчування умов оплати ФОП Палагнюк О. Л. витрат МЗС, зокрема, за тепло- й енергопостачання, що поставляються до приміщень площею 466,48 м², якими користується ФОП, **втрати МЗС** в 2018 і 2019 роках становлять, за розрахунками (пропорційно займаній площі), **63,6 тис. грн та 103,0 тис. грн** відповідно.

Крім того, МЗС не доводилися до ФОП передбачені умовами договору про організацію харчування акти прийому-передачі наданих послуг з теплопостачання (за жовтень–грудень 2018 року), а також водо- та енергопостачання (за грудень 2018 року). Як наслідок, втрати МЗС через невідшкодування ФОП вартості наданих послуг, за розрахунками (пропорційно займаній площі – 269,82 м²), становлять 14,9 тис. гривень.

Для розміщення перукарні у приміщенні будівлі за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1 (площею 14 м²), МЗС укладено договори № 3 від 29.01.2018 та № 1 від 17.01.2019 з ФОП Каліщук В. І. з відшкодуванням витрат Міністерства за комунальні послуги. Встановлено, що МЗС не надано ФОП відповідно до умов договорів актів прийому-передачі наданих послуг з **теплопостачання** (за грудень 2018 року), що спричинило **втрати МЗС** за невідшкодовану вартість, за розрахунками (пропорційно займаній площі), у сумі **0,2 тис. гривень**.

Внаслідок неукладання МЗС з ФОП Каліщук В. І. договорів про користування приміщенням, Міністерством протягом 2018–2019 років недоотримано надходжень при орендній ставці 5 відс. (пункт 21 Додатка 2 до Методики № 786 – розміщення суб'єктів господарювання, що здійснюють побутове обслуговування населення), за розрахунками, у сумі 28,9 тис. гривень⁹.

З ПП „Бланкін” у 2018 році МЗС укладено договір № 6 від 01.02.2018 про обслуговування відвідувачів та працівників МЗС гарячими напоями

⁸ Розрахунок: ((736,3 м² x 20 650 грн x 6 відс.)/100 відс.)*2.

⁹ Розрахунок: ((14,0 м² x 20 650 грн x 5 відс.)/100 відс.)*2.

шляхом встановлення трьох автоматів у приміщеннях будівлі за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1, та двох – за адресою: м. Київ, вул. Велика Житомирська, 2, з відшкодуванням витрат за комунальні послуги.

У результаті неукладання з ПП „Бланкін” договору про користування приміщенням площею 2,263 м² (для розрахунку взято площу автоматів ТОВ „ПЕРША ЧАРІВНА СКРИНЯ”), МЗС протягом 2018 року недоотримано надходжень при орендній ставці 9 відс. (пункт 16 Додатка 2 до Методики № 786 – розміщення торговельних автоматів, що відпускають продовольчі товари), за розрахунками, у сумі 4,2 тис. гривень¹⁰.

Також встановлено, що ДП „ГУКОБ” розміщується в приміщеннях будівлі МЗС за адресою: м. Київ, вул. Велика Житомирська, 2 (загальна площа 100 м²), без укладання договору про передачу майна в платне користування. При цьому відшкодування витрат МЗС за надані послуги з енерго-, тепло-, водопостачання та водовідведення¹¹ передбачені окремими договорами. Водночас через недоведення МЗС актів прийому-передачі наданих ДП „ГУКОБ” послуг з **тепло- та енергопостачання** (за грудень 2018 року), **втрати Міністерства**, за розрахунками (пропорційно займаній площі), становлять **2,5 тис. гривень**.

Внаслідок неукладання з ДП „ГУКОБ” договорів про користування приміщенням, МЗС протягом 2018–2019 років недоотримано надходжень при орендній ставці 10 відс. (пункт 14 Додатка 2 до Методики № 786 – розміщення суб’єктів господарювання, що здійснюють проєктні, проєктно-вишукувальні, проєктно-конструкторські роботи), за розрахунками, у сумі 413,0 тис. гривень.¹²

Під час проведення огляду виявлено наявність у приміщенні будівлі за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1, банкомата ПАТ „Державний експортно-імпорتنний банк України” (загальна площа за результатами проведених обмірів 0,636 м²), який розміщено відповідно до умов додаткової угоди від 20.02.2018 № 8 до договору № 38/23-03 від 18.02.2003 без укладання договору користування та відшкодування вартості спожитої електроенергії. Зазначене призвело до недоотримання МЗС надходжень з орендної плати за 10 місяців 2018 року та 2019 рік, за розрахунками, у сумі 9,6 тис. грн¹³ при орендній ставці 40 відсотків. **Втрати МЗС** за несплату банком витрат за **електричну енергію** протягом 10 місяців 2018 року та 2019 року становлять, за розрахунками (пропорційно займаній площі), **0,04 тис. грн та 0,06 тис. грн** відповідно.

Крім того, під час проведення огляду встановлено наявність у приміщеннях будівель МЗС за адресами: м. Київ, Михайлівська площа, 1 та вул. Велика Житомирська, 2, без укладання договорів оренди банкомата та терміналів ПАТ „Державний ощадний банк України”¹⁴ загальною площею (відповідно до здійснених замірів) 1,226 м² та без відшкодування вартості

¹⁰ Розрахунок: $((2,263 \text{ м}^2 \times 20 \text{ 650 грн} \times 9 \text{ відс.}) / 100 \text{ відсотків})$.

¹¹ Договори від 21.03.2018 №№ 41, 42, 43 та від 01.07.2019 №№ 109, 107, 108.

¹² Розрахунок: $((100,0 \text{ м}^2 \times 20 \text{ 650 грн} \times 10 \text{ відс.}) * 2) / 100 \text{ відсотків}$.

¹³ Розрахунок: $((0,636 \text{ м}^2 \times 20 \text{ 650 грн} \times 40 \text{ відс.}) / 100 \text{ відс.}) / 12 \text{ міс.} * 22 \text{ місяці}$.

¹⁴ На підставі погодження МЗС від 22.03.2019 № 213/36-930-930 відповідно до звернення банку від 27.02.2019 № 100.16.3-03/1/177.

спожитої електроенергії. Як наслідок, МЗС протягом 10 місяців 2019 року недоотримано надходжень орендної плати, за розрахунками, у сумі 8,4 тис. грн¹⁵ при орендній ставці 40 відсотків. **Втрати МЗС за несплату банком витрат за електричну енергію протягом 10 місяців 2019 року становлять, за розрахункам (пропорційно займаній площі), 0,1 тис. гривень.**

Відповідно до договору № 2 від 01.02.2019, укладеного ДП „ГУКОБ” з ТОВ „ПЕРША ЧАРІВНА СКРИНЯ”, у приміщеннях будівель МЗС за адресами: м. Київ, Михайлівська площа, 1 та вул. Велика Житомирська, 2, розміщені 5 кавових апаратів та снековий апарат загальною площею (згідно із замірами) 2,91 м². Договори про оренду та відшкодування вартості спожитої електроенергії МЗС з ТОВ „ПЕРША ЧАРІВНА СКРИНЯ” не уклалися. Як наслідок, МЗС протягом 11 місяців 2019 року недоотримано надходжень з орендної плати, за розрахунками, у сумі 5,0 тис. грн¹⁶ при орендній ставці 9 відсотків. **Втрати МЗС у 2019 році від несплати ТОВ „ПЕРША ЧАРІВНА СКРИНЯ” вартості спожитої 6 автоматами електроенергії, за розрахунками, становлять 7,8 тис. гривень.**

Довідково. Розрахунок здійснено виходячи з середнього розміру відшкодування ПП „Бланкін” вартості спожитої одним автоматом електроенергії 1,3 тис. грн (6,5/12=1,3).

Крім того, через недоведення МЗС до орендаря (Дипакадемії¹⁷) акта прийому-передачі наданих послуг з електропостачання за грудень 2018 року згідно із договором від 20.03.2018 № 12-Б/2018 та, відповідно, невідшкодування Дипакадемією вартості наданих послуг, втрати МЗС, за розрахунками (пропорційно займаній площі), становлять 23,9 тис. гривень.

Таким чином, внаслідок неухвалення ефективних управлінських рішень МЗС не забезпечено належного планування та затвердження видатків за загальним та спеціальним фондами на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин.

До бюджетних запитів на 2018 і 2019 роки включено видатки без відповідних економічних обґрунтувань, що призвело до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень на суму 17 673,14 тис. грн, чим порушено вимоги статті 35 Бюджетного кодексу та Інструкції № 687, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Через надання в користування суб’єктам господарювання частини вільних приміщень без сплати за користування майном та без укладення договорів оренди, недонадходження до спеціального фонду державного бюджету протягом 2018–2019 років, за розрахунками, становили 2 293,7 тис. гривень.

Міністерством протягом 2018–2019 років не вживались заходи щодо забезпечення відшкодування Дипакадемією (орендарем) та суб’єктами господарювання, які користуються вільними приміщеннями МЗС

¹⁵ Розрахунок: $((1,226 \text{ м}^2 \times 20650 \text{ грн} \times 40 \text{ відс.})/100 \text{ відс.})/12 \text{ міс.} * 10 \text{ місяців}$.

¹⁶ Розрахунок: $((2,91 \text{ м}^2 \times 20650 \text{ грн} \times 9 \text{ відс.})/100 \text{ відс.})/12 \text{ міс.} * 11 \text{ місяців}$.

¹⁷ Договір оренди від 07.08.2012 № 6263 частини приміщень будівлі МЗС за адресою м. Київ, вул. Велика Житомирська, 2.

відповідно до укладених договорів, витрат за надані комунальні послуги на суму понад 43,0 тис. грн, а також суб'єктами господарювання, з якими такі договори не укладались, за розрахунками, – 163,0 тис. гривень.

2.2. Аналіз паспортів бюджетної програми за КПКВК 1401010 та звітів про їх виконання

Паспорти бюджетної програми за КПКВК 1401010 затверджувалися на 2018 рік спільним наказом Мінфіну та МЗС від 14.02.2018 № 80/242 (зі змінами від 31.05.2018 № 238/535 та від 19.12.2018 № 548/1047), на 2019 рік – наказом МЗС від 14.02.2019 № 55 (зі змінами від 02.10.2019 № 444) за погодженням з Мінфіном.

Метою бюджетної програми за КПКВК 1401010 є формування та реалізація державної політики у сфері зовнішніх зносин.

Одним з основних напрямів використання коштів за цією програмою визначено забезпечення виконання функцій і завдань у сфері зовнішніх зносин, на який в 2018 і 2019 роках спрямовано 91,3 відс. передбачених видатків, на інші 5 напрямів – 8,7 відсотка.

Аудитом встановлено, що в порушення пункту 5 розділу II Правил № 1098 у паспорті бюджетної програми за КПКВК 1401010 на 2018 рік не визначено окремого напрямку використання бюджетних коштів на виконання завдань (проектів) з інформатизації.

Відповідно до інформаційних звітів про стан виконання завдань (проектів) інформатизації, наданих МЗС на погодження до Державного агентства з питань електронного урядування України та Міністерства цифрової трансформації України на виконання пункту 17¹⁸ Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 № 1352, обсяг видатків за погодженими проектами інформатизації за КПКВК 1401010 у 2018 році становив 3 115,35 тис. гривень.

Аналіз звітів про виконання паспорта за КПКВК 1401010 за 2018 і 2019 роки засвідчив, що виконання паспорта за касовими видатками за 2018 і 2019 роки становить 96,2 відс. затверджених бюджетних призначень (2018 рік – 97,3 відс., 2019 рік – 95,1 відс.), зокрема, за напрямками забезпечення виконання функцій і завдань у сфері зовнішніх зносин – 97,3 відс., за іншими 5 напрямками – від 124,4 відс. (заходи з інформатизації) до 34,9 відс. (сплата судового збору).

Аудитом встановлено, що в порушення пункту 7 розділу III Правил № 1098 у звіті про виконання паспорта за КПКВК 1401010 за 2019 рік пояснень щодо розбіжностей (відхилення) між фактичними результативними показниками ефективності та показниками, затвердженими у паспорті, окремо за кожним показником не надано.

---

¹⁸ Державні замовники після завершення бюджетного періоду подають Генеральному державному замовникові інформаційні звіти про стан виконання завдань (проектів) інформатизації.

Також не надано пояснень щодо невиконання показника якості „Частка прийнятих нормативно-правових актів у загальній кількості розроблених” та перевиконання показника якості „Частка справ, за якими прийнято рішення на користь установи”.

Крім того, в порушення вимог пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу у звіті про виконання паспорта за КПКВК 1401010 за 2019 рік наведено недостовірну інформацію про причини невиконання результативного показника продукту „Загальна площа віконних блоків, що підлягають заміні під час проведення робіт „Ремонт (реставраційний). Заміна віконних блоків з відновленням відкосів, улаштуванням відливів та підвіконня в будівлі МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1”, у тому числі: утримання служби замовника (2,5 відс.) та авторський нагляд (перша черга)”: одним з факторів, який призвів до унеможливлення проведення тендерної закупівлі та використання у повному обсязі бюджетних призначень на заміну віконних блоків, зазначено про отримання МЗС 30.08.2019 погодження Департаментом охорони культурної спадщини КМДА реставраційної частини робочого проєкту науково-проєктної документації, що надало можливість проходження Державної будівельної експертизи (експертний звіт отримано 28.11.2019). Зазначене відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Довідково. Листом від 30.08.2019 № 066-2727 Департамент охорони культурної спадщини КМДА повідомив МЗС лише про можливість погодження реставраційної частини „за умови збереження масштабності віконних прорізів, сотовості віконних полотен, їх кольору, загальної автентичності пам'ятки, у спосіб, що потребує якнайменше її змін і доповнень та забезпечує збереження матеріальної автентичності, просторової композиції елементів обладнання, опорядження оздобу”.

Разом з тим робочим проєктом із заміни віконних блоків передбачено заміну існуючих дерев'яних віконних блоків на нові з алюмінієвого профілю зі збереженням їх розміру.

Аналіз результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 1401010 засвідчив, що значна їх частина в 2018 році загалом недовиконана на 24,8 відс., у 2019 році – на 33,9 відсотка.

Таким чином, МЗС при складанні паспортів бюджетної програми за КПКВК 1401010 на 2018 рік не дотримано вимог пункту 5 розділу II Правил № 1098 та не визначено окремого напрямку використання бюджетних коштів на виконання завдань (проєктів) з інформатизації.

У порушення вимог пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу до звіту про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 1401010 за 2019 рік включені недостовірні дані, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЗАКОННОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН

3.1. Аналіз використання бюджетних коштів на оплату праці, розрахунки з підзвітними особами

За даними звітів про надходження та використання коштів загального фонду за КПКВК 1401010 (форма № 2д центральний апарат) Міністерством із затверджених на 2018–2019 роки видатків на оплату праці та нарахування на неї (КЕКВ 2100) у сумі 462,6 млн грн використано 456,6 млн грн (98,7 відсотка).

За інформацією МЗС, залишок відкритих асигнувань у сумі 6,0 млн грн утворився за рахунок економії фонду оплати праці за вакантними посадами.

Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї у поточних видатках МЗС за 2018 рік становить 80,9 відс., за 2019 рік – 83,5 відсотка.

У 2018–2019 роках згідно з додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85¹⁹ гранична чисельність працівників МЗС становила: 640 од. в апараті МЗС, у тому числі 612 державних службовців; 20 – у територіальних органах (всі державні службовці).

Таблиця 2

Штатна та фактична чисельність працівників МЗС

Назва	Чисельність станом на:					
	01.01.2018		01.01.2019		01.01.2020	
	штатна	фактична	штатна	фактична	штатна	фактична
Апарат	640	537	640	541	640	543
Територіальні органи	20	15	20	15	20	14
Разом	660	552	660	556	660	557
Відсоток забезпечення	83,6		84,2		84,4	

У періоді, що досліджувався, рівень забезпечення МЗС працівниками (табл. 2) при фактичній чисельності був незмінним та становив від 83,6 відс. до 84,4 відсотка.

Аудитом встановлено, що Представництво МЗС в Одесі мало низький рівень забезпечення кадрами: відсоток зайнятих посад з 2018 року зменшився з 72,7 до 44,4 відсотка. Так, понад рік залишаються вакантними посади Представника МЗС, першого та третього секретарів, аташе у консульському пункті в Одеському морському торговельному порту.

За результатами проведених конкурсів на посади державної служби працівників апарату МЗС у 2018 році укомплектовано 79,2 відс. посад, у 2019 році – 74,0 відс. (показник зменшився на 5,2 відс. пункту).

Довідково. За інформацією Міністерства, певна кількість конкурсів вважаються такими, що не відбулися, у зв'язку із невідповідністю кандидатів встановленим вимогам, зокрема, „володіння іноземними мовами” – кандидатів, які претендують на зайняття дипломатичних посад; „знання спеціального законодавства” – кандидатів, які претендують на зайняття адміністративних посад з фінансових питань та посад з

¹⁹ „Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів”.

виконанням консульських функцій.

Протягом 2018–2019 років у структурі заробітної плати працівників МЗС найбільшу питому вагу становили посадовий оклад – 27,5 та 29,5 відс.; надбавка за вислугу років – 11,1 та 12,1 відс.; надбавка за інтенсивність праці – 11,0 та 11,7 відс. відповідно (табл. 3).

Таблиця 3

Структура витрат на оплату праці працівників МЗС

Показник	2018 рік		2019 рік	
	Сума, млн грн	Відс.	Сума, млн. грн	Відс.
Посадовий оклад	50,2	27,5	56,7	29,5
Премія	35,5	19,1	14,2	7,4
Надбавка за вислугу років	20,4	11,1	23,2	12,1
Надбавка за інтенсивність праці	20,3	11,0	22,6	11,7
Інші складові заробітної плати	59,0	31,3	75,6	39,2
РАЗОМ видатків на оплату праці	185,4	100,0	192,3	100,0

Частка премій за 2018 рік становила 19,1 відс., за 2019 рік – 35,5 відсотка.

Середньомісячна заробітна плата одного працівника апарату МЗС за 2018 рік становила 28,5 тис. грн, за 2019 рік – 29,3 тис. гривень.

Слід зазначити, що у МЗС не укладено колективного договору, передбаченого статтями 11 і 12 Кодексу законів про працю України та Законом України від 01.07.1993 № 3356 „Про колективні договори і угоди”, що не сприяє регулюванню трудових і соціально-економічних відносин, узгодженню інтересів працівників та роботодавців.

Аудитом встановлено окремі порушення норм чинного законодавства при використанні Міністерством та Представництвом МЗС в Одесі коштів, спрямованих на оплату праці.

Так, МЗС протягом 2018–2019 років укладено з громадянами України 114 ЦПД, видатки за якими становили 488,8 тис. грн (у 2018 – 77 ЦПД на суму 323,5 тис грн, у 2019 – 37 ЦПД на суму 165,3 тис. гривень).

Довідково. Предметом ЦПД було, зокрема, здійснення аналізу інформації, що не становить державної таємниці та службової інформації, у відповідному структурному підрозділі МЗС; реєстрація вхідної/вихідної кореспонденції відповідного відділу; формування архіву; супровід дипломатичної „командирської” пошти від МЗС до аеропорту „Бориспіль” та у зворотному напрямку; доставка пакетів (пакунків) дипломатичної „командирської” пошти на борт повітряного судна.

За умовами цих ЦПД МЗС (замовник) зобов’язувався сплачувати кошти за виконані послуги відповідно до акта здавання-приймання наданих послуг.

Вибірковим аналізом оформлення актів здавання-приймання наданих послуг встановлено незазначення дати їх складання та/або приймання, чим не дотримано вимог частини другої статті 9 Закону № 996, якою передбачено обов’язковість такого реквізиту у первинних документах.

Так, у 2018 році МЗС укладено ЦПД від 23.10.2018 № 71 з громадянкою України Ющак А. С., строки надання послуг – з 24 жовтня по 31 грудня 2018 року, вартість – 1 800,00 грн на місяць з урахуванням відповідних утримань згідно з чинним законодавством.

Відповідно до трьох актів здавання-приймання наданих послуг (без номера та дати складання та/або приймання) послуги за ЦПД від 23.10.2018 № 71 отримано за періоди з 23.10.2018 по 31.10.2018, з 01.11.2018 по 31.11.2018 (хоча листопад має 30 календарних днів) та з 01.12.2018 по 31.12.2018. За наданою до аудиту інформацією оплату послуг, наданих Ющак А. С. у 2018 році, здійснено в лютому 2019 року.

Подібною є ситуація за укладеними ЦПД від 25.01.2019 № 6, від 07.03.2019 № 15, від 30.05.2019 № 22, від 06.09.2019 № 30, від 06.12.2019 № 37. Із 12 актів здавання-приймання наданих послуг за цими ЦПД лише в акті № 1 за ЦПД від 30.05.2019 № 22 (за період з 03.06.2019 по 28.06.2019) зазначено дату складання/підписання – 20.06.2019.

Також встановлено невідповідність в актах здавання-приймання наданих послуг строків надання послуг, визначених у ЦПД. Зокрема, за ЦПД від 25.01.2019 № 5, від 30.05.2019 № 20 та № 23 послуги надавалися протягом одного місяця, однак відповідно до актів здавання-приймання наданих послуг період отримання таких послуг становив два або три місяці.

Довідково. За поясненнями Міністерства у зазначених ЦПД допущено технічну помилку – замість слів „протягом одного місяця” правильно зазначити „протягом трьох місяців”.

Встановлено, що у 2019 році МЗС укладено 16 ЦПД, предметом яких було надання послуг у відділі ведення та адміністрування Державного реєстру виборців Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби.

Згідно з цими ЦПД МЗС сплачено на підставі підписаних актів здавання-приймання наданих послуг у цьому відділі загалом 73,4 тис. гривень.

Відповідно до штатного розпису апарату МЗС на 2019 рік²⁰ у відділі ведення та адміністрування Державного реєстру виборців УКД ДКС значиться 10 шт. одиниць.

Довідково. Протягом 2019 року у цьому відділі фактично зайнято дев'ять шт. од. (вакантні посади – з серпня та грудня 2019 року).

Слід зазначити, що предметом 16 ЦПД, укладених МЗС у 2019 році з громадянами України, було надання послуг, які дублювали завдання, покладені на відділ ведення та адміністрування Державного реєстру виборців УКД ДКС відповідно до Положення від 15.04.2016.

Довідково. Завдання, покладені на відділ ведення та адміністрування Державного реєстру виборців УКД ДКС, які були предметом ЦПД: виготовлення списків виборців та іменних запрошень виборцям; отримання/передача від/до ЦВК виборчих матеріалів; отримання та подальша передача Центральній виборчій комісії змісту протоколів про підрахунок голосів виборців на закордонних виборчих дільницях; опрацювання звернень виборців.

Понесені МЗС видатки на оплату праці зазначеного відділу протягом 2019 року становили 3 258,5 тис. гривень.

Окремо слід зауважити, що відповідно до підпункту 2 пункту 3.1 Положення від 15.04.2016 відділ мав право, зокрема, залучати спеціалістів інших структурних підрозділів МЗС, органів виконавчої влади, органів

---

²⁰ Введений наказом МЗС від 25.02.2019 № 85.

місцевого самоврядування, закладів, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розгляду питань, що належать до його компетенції.

Представництвом МЗС в Одесі не дотримано вимог пункту 11 Положення № 1050 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 № 868): для забезпечення виконання своїх функцій Представництво за погодженням з МЗС може залучати згідно із законодавством осіб, які не перебувають у штаті представництва.

Довідково. 15.02.2019 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 13.02.2019 № 87 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 р. № 1050”, якою пункт 11 у Положенні № 1050 виключено.

Так, цим представництвом без відповідного погодження з МЗС у 2018 році укладено 19 ЦПД, відповідно до яких сплачено коштів за КПКВК 1401010 у сумі 157,1 тис. грн, у січні 2019 року – 2 ЦПД, сплачено 15,2 тис. гривень.

Аудитом також встановлено окремі випадки недотримання Міністерством вимог нормативно-правових актів, що регулюють питання, пов'язані з відрядженням працівників, зокрема:

– у порушення пункту 6 Порядку № 841 у звітах про використання коштів №№ 225, 226, 245, 259, 354 до меморіального ордера № 8 за березень 2018 року немає дати складання звіту, дати у графі „Звіт перевірено”, дати затвердження керівником, також у звітах №№ 225, 226, 259 не заповнено розділ „Розписка”, графи „Відділ” та „Посада”, у всіх звітах графа „Податковий номер (або серія і номер паспорта)” **не заповнювалась**.

Також при порівнянні первинних документів, що підтверджують фактичне перебування працівника у відрядженні, встановлено **невідповідність дат та місць відряджень, зазначених у наказах про відрядження та звітах про використання коштів**, а саме: накази МЗС від 30.01.2018 № 45; від 10.02.2018 № 44-В; від 07.03.2018 № 81-В; від 26.02.2019 № 89; від 27.11.2019 № 423-В²¹;

– у порушення вимог пункту 6 розділу I Інструкції № 59 **відрядженого працівника не ознайомлювали з кошторисом витрат**, а також з вимогами нормативно-правових актів щодо звітування про використання коштів, виданих на відрядження.

Довідково. У кошторисах, доданих до наказів про відрядження, немає позначки про ознайомлення відрядженої особи з кошторисом витрат, наявний лише підпис працівника фінансового департаменту;

– у порушення пункту 4 розділу II Інструкції № 59 визначення кількості днів відрядження для виплати добових проводилось без урахування дня вибуття у відрядження й дня прибуття до місця постійної роботи, що зараховуються як два дні.

Так, відповідно до проїзних документів до звітів про використання коштів від 18.05.2018 №№ 549, 552, 566, 567 та 568 працівники МЗС з метою участі у виїзному семінарі вибули у відрядження на один день пізніше (28.04.2018), а не 27.04.2018, як передбачено наказом МЗС від 17.04.2018

²¹ Зазначені невідповідності не вплинули на суми та склад витрат (виплат) на відрядження.

№ 650-ос „Щодо участі працівників МЗС у виїзному семінарі ДАОС” (з 27.04.2018 до 05.05.2018). Отже, фактично працівники перебували у відрядженні **вісім днів**, а один працівник навіть **сім** (вибув 28.04.2018 та прибув 04.05.2018), проте добові виплачені за 9 днів, як передбачено цим наказом. **Загальна сума надміру сплачених коштів становить 126,00 грн;**

– у порушення вимог абзацу першого пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 „Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів” і пункту 4 розділу I та пункту 11 розділу II Інструкції № 59 працівники Міністерства та Представництва МЗС у м. Львові протягом 2018–2019 років **відряджались без забезпечення коштами для здійснення поточних витрат під час службових відряджень (авансів)**, відшкодування понесених у відрядженні витрат таким працівникам здійснювалося після повернення із відрядження на підставі наданих звітів про використання коштів, виданих на відрядження.

Крім того, аудитом встановлено випадки відрядження працівників МЗС без розпорядження (наказу) керівника, чим не дотримано вимог пункту 1 розділу II Інструкції № 59, наказ видавався вже після повернення працівника з відрядження.

Так, відповідно до проїзних документів до звітів про використання коштів від 17.09.2018 № 1145 відряджений до м. Маріуполя з 03 по 06.09.2018 працівник вибув потягом 03.09.2018 і прибув 06.09.2019 (наказ МЗС від 10.09.2018 № 322-В); від 07.12.2018 № 1720 відряджені до м. Вінниці 02.12.2018 три працівники вибули потягом 02.12.2018 (наказ МЗС від 07.12.2018 № 528); від 11.02.2019 № 135 відряджений до м. Тернополя з 05 по 06.02.2019 працівник вибув потягом 05.02.2019 і прибув 06.02.2019 (наказ МЗС про відрядження до аудиту не надано).

Таким чином, ухвалення неефективних управлінських рішень МЗС призвело до неекономного використання видатків на оплату праці у сумі 73,4 тис. гривень.

Під час складання актів здавання-приймання наданих послуг за укладеними ЦПД Міністерством не дотримано вимог частини другої статті 9 Закону № 996.

Представництвом МЗС в Одесі не дотримано вимог пункту 11 Положення № 1050 та без відповідного погодження з Міністерством протягом 2018 року та у січні 2019 року укладено 21 ЦПД, відповідно до яких сплачено 172,3 тис. гривень.

Міністерством під час розрахунків з підзвітними особами не дотримано вимог пункту 4 розділу II Інструкції № 59, що призвело до надмірної виплати окремим працівникам добових витрат у сумі 126,0 грн та безпідставного перебування працівника у відрядженні (без відповідного розпорядження (наказу) керівника), чим порушено пункт 1 розділу II цієї Інструкції.

У порушення вимог пункту 4 розділу I та пункту 11 розділу II

Інструкції № 59, Міністерство та Представництво МЗС у м. Львові не забезпечувало відряджених працівників коштами (авансами) для здійснення поточних витрат під час службових відряджень.

3.2. Оцінка стану використання бюджетних коштів на проведення ремонтів адміністративних приміщень

Протягом 2018–2019 років МЗС на забезпечення проведення робіт з поточних ремонтів основних засобів загалом спрямовано 7 627 914,71 гривні. На проведення капітальних ремонтів адміністративних приміщень та прибудинкової території використано 23 907 253,49 гривні. Крім того, у 2019 році на проведення ремонту (реставраційного), розроблення науково-проектної документації на ремонт (реставраційний) та роботи з проходження державної будівельної експертизи науково-проектної документації використано 1 128 444,50 гривні.

Результати аудиту засвідчили, що частину цих коштів використано неекономно. Також мали місце порушення вимог Закону № 1805, ДБН А.2.2-14:2016 та встановлених вимог щодо застосування бюджетної класифікації.

Так, з метою заміни дверних блоків вхідних груп головного та бічних фасадів адмінбудівлі за адресою: 01018, м. Київ, Михайлівська площа, 1, МЗС у 2018 році проведено відкриті торги²² на закупівлю послуг зі встановлення дверей.

Після проведення процедури закупівлі між МЗС та ФОП Вілінський С. В. 27.09.2018 укладено договір № 27/09-2018 про надання послуг „Встановлення дверей” (послуги із заміни дверних блоків у приміщеннях адмінбудівлі МЗС за адресою: 01018, м. Київ, Михайлівська площа, 1) на суму 2 291 000,00 грн (без ПДВ).

За ці послуги МЗС 14.12.2018 в повному обсязі сплатило 2 291 000,00 грн (без ПДВ) на підставі підписаного сторонами акта здачі-приймання послуг. Оплату здійснено за рахунок поточних видатків за КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)”.

Специфікацією, яка є додатком до цього договору, визначено, що **виконавець здійснює демонтаж, виготовлення та встановлення дверних блоків у кількості 11 штук (зовнішніх і внутрішніх) всіх вхідних груп адміністративної будівлі МЗС.** Також передбачено укомплектування фурнітурою та склом, встановлення мідних накладок.

Як вже зазначалось, адміністративна будівля МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1, є пам'яткою архітектури та історії місцевого значення – „Будинок Центрального комітету КП(б)У, де працювали відомі вчені”, 1936–1938 рр., охоронний № 920-Кв, розташовується в охоронній зоні ансамблю споруд Софійського собору в межах охоронної (буферної) зони об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО „Київ: Собор Святої Софії та прилеглі монастирські будівлі, Києво-Печерська лавра”, архітектурної та археологічної

---

²² Детальний аналіз процедури закупівлі відображено у 5 розділі цього Звіту.

охоронних зон, зони охоронюваного ландшафту, архітектурного заповідника „Комплекс пам'яток архітектури з природним ландшафтом Михайлівської гори”, археологічного заповідника „Михайлівська гора” в межах території пам'ятки ландшафту і історії місцевого значення „Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра”, охоронний № 560-Кв та Центральному історичному ареалі міста Києва.

Правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь регулюються Законом № 1805.

Відповідно до частини першої статті 24 Закону № 1805 власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно провадити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до цього Закону та охоронного договору.

Консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт, пристосування пам'яток місцевого значення здійснюються за наявності письмового дозволу органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій відповідно до їхньої компетенції, на підставі погодженої з ними науково-проектної документації (стаття 26 Закону № 1805).

Згідно зі статтею 6¹ Закону № 1805 дозволи, погодження і висновки, передбачені цим Законом, надаються органами охорони культурної спадщини безоплатно. Рішення про надання або про відмову в наданні дозволу, погодження чи висновку приймається органом охорони культурної спадщини протягом одного місяця з дня подання фізичною чи юридичною особою відповідних документів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. **Набуття суб'єктом господарювання права на провадження будь-яких дій щодо здійснення господарської діяльності на об'єктах культурної спадщини за декларативним принципом забороняється.**

За проведення ремонтних, реставраційних, реабілітаційних робіт на пам'ятці без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини винні особи притягаються до адміністративної відповідальності відповідно до закону (стаття 46 Закону № 1805).

Під час здійснення аудиту на запит Рахункової палати²³ Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), зокрема, повідомлено²⁴, що науково-проектна документація на виконання робіт із заміни дверей до Департаменту не надходила, дозвіл на проведення цих робіт не надавався.

Відносини у сфері нормування у будівництві та визначення правових та організаційних засад розроблення, погодження, затвердження, реєстрації і застосування будівельних норм регулюються Законом № 1704.

---

²³ Від 03.08.2020 № 16-1866.

²⁴ Лист від 26.08.2020 № 066-3046.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону № 1704 державні будівельні норми – нормативний акт, затверджений ЦОБВ, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Застосування будівельних норм або їх окремих положень є обов'язковим для всіх суб'єктів містобудування. Будівельні норми, правила іноземних держав застосовуються в Україні відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (частина перша статті 11 Закону № 1704).

На час прийняття МЗС рішення про заміну дверей, вимоги до складу та змісту науково-проектної документації для реставрації, консервації, реабілітації, музеєфікації, ремонту (реставраційного) та пристосування пам'яток, а також невідкладних консерваційних та протиаварійних робіт встановлювали ДБН А.2.2-14:2016, що є чинними з 01.07.2017.

Норми поширюються на пам'ятки архітектури та містобудування національного і місцевого значення (пункт 1.1 глави 1) та застосовуються при виконанні науково-дослідних та науково-проектних робіт, розробленні науково-проектної документації на збереження пам'яток (пункт 1.3 глави 1). Вимоги до розроблення науково-проектної документації за Нормами є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання в сфері збереження пам'яток (пункт 1.5 глави 1).

Зокрема, пунктом 3.25 глави 3 Норм визначено, що **ремонт (реставраційний)** – це сукупність науково обґрунтованих заходів, які передбачають систематичне та своєчасне підтримання експлуатаційних якостей частин пам'ятки з метою попередження передчасного зносу архітектурно-декоративного оздоблення чи конструкцій або інженерного обладнання.

Відповідно до пункту 4.10 глави 4 Норм **до ремонту (реставраційного) належать роботи, спрямовані на ремонт** покрівель, водостоків; **ремонт** вікон, дверей, печей, скління віконних заповнень, перетирання тиньку, відновлення пофарбування стін інтер'єрів та фасадів, влаштування систем інженерного забезпечення та інші роботи, що не змінюють існуючих конструкцій, матеріалів, деталей пам'яток тощо

Слід зазначити, що відповідно до Примірного переліку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд, затвердженого наказом Держкомітету України з питань ЖКГ від 10.08.2004 № 150, зареєстрованим у Мін'юсті 21.08.2004 за № 1046/9645, **такі види робіт, як заміна** віконних рам, **дверних полотен** та **підвіконних дощок з фарбуванням та встановленням нових приладів і склінням** (пункт 2.8.1 глави 2.8 розділу 2) та **заміна новими віконних та дверних коробок, рам та косяків з наличниками або перев'язування їх з додаванням нових матеріалів з повним їх забиванням** (пункт 2.8.2 глави 2.8 розділу 2) **відносяться до капітального ремонту.**

Відповідно до пункту 3.1 глави 3 Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну

від 12.03.2012 № 333²⁵, здійснення видатків на придбання або створення основних засобів, окремих інших необоротних матеріальних активів, збільшення вартості активів внаслідок поліпшення об'єкта (модернізація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), капітальний ремонт, створення державних запасів і резервів, придбання землі та нематеріальних активів передбачено за КЕКВ 3100 „Придбання основного капіталу”.

Отже, МЗС при плануванні видатків на проведення ремонтних робіт із заміни дверних блоків адміністративної будівлі неправильно застосовано бюджетну класифікацію видатків.

Крім того, встановлено випадок недотримання МЗС принципу ефективності та результативності при використанні бюджетних коштів під час озеленення прибудинкової території адміністративної будівлі МЗС.

Так, для проведення капітального ремонту покриттів пішохідних доріжок з озелененням, відновленням газонів прибудинкової території (внутрішнього двору) адміністративної будівлі МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1, 12.06.2019 Міністерством укладено договір № 12 з переможцем відкритих торгів ТОВ „Будспец монтаж”. За цим договором підрядник виконав робіт на загальну суму 2 699 999,00 грн, за що МЗС розрахувалося в повному обсязі.

Технічний нагляд за проведенням робіт з капітального ремонту здійснювало ДП „ГУКОБ” на підставі укладеного з МЗС договору від 30.07.2019 № 9, загальна вартість 28 929,18 гривні.

Під час проведення аудиту в присутності представників МЗС та ДП „ГУКОБ” проведено огляд робіт, які виконувались підрядником (ТОВ „Будспец монтаж”) за договором від 12.06.2019 № 12, та **встановлено, що розміри окремих зелених насаджень (ялини голубої та сосни (бонсай)) не відповідають даним, що передбачалися у локальному кошторисі на будівельні роботи, та даним, відображеним в акті приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в).**

Зокрема, висота ялини голубої становить 3,30 м, сосни (бонсай) – 1,8 м, що менше висоти, зазначеної у локальному кошторисі та акті приймання виконаних будівельних робіт, на 1,7 м та 0,2 м відповідно.

Незважаючи на відмінність розмірів дерев від зазначених в акті приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в), МЗС сплатило заявлену їх вартість у сумі 167 872,18 гривні.

Таким чином, здійснення оплати вартості дерев, які включені до акта приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) із завищеними розмірами, призвело до порушення вимог підпункту 6.4.4.1 пункту 6.4.4 пункту 6.4 глави 6 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 Правил визначення вартості будівництва, затверджених наказом Мінрегіонбуду України від 05.07.2013 № 293: прямі витрати при визначенні вартості виконаних робіт розраховуються на підставі нормативних витрат трудових і матеріально-

---

²⁵ Зареєстрованим у Мін`юсті 27.03.2012 за № 456/20769.

технічних ресурсів, виходячи з фізичних обсягів виконаних робіт та уточнених цін ресурсів, прийнятих у договірній ціні.

Відповідно до акта приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) вартість ялини голубої h 5-6 м становить 88 238,18 грн, сосни голубої (бонсай) – 100 000,00 гривень. Аналізом пропозицій вказаних товарів у мережі Інтернет встановлено, що ціна ялини колючої форми голубої (3–3,5 м) становить 22 000,00 грн, сосни звичайної Норске Тип Бонсай 1,25–1,75 м (назва зазначена на дереві, що ідентифіковане працівниками МЗС як сосна голуба (бонсай) – 32 470,00 гривні.

Таким чином, в актах приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) завищено вартість дерев на загальну суму 133 768,18 грн, що є неекономічним використанням бюджетних коштів.

За таких обставин дії посадових осіб МЗС, ТОВ „Будспец монтаж” і ДП „ГУКОБ”, які підписали ці документи, мають ознаки кримінального правопорушення в частині внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

Довідково. Відповідно до пункту 100 Загальних умов укладання та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668, у разі виявлення невідповідності робіт, пред'явлених до оплати, встановленим вимогам, завищення їх обсягів або неправильного застосування кошторисних норм, поточних цін, розцінок та інших помилок, що вплинули на ціну виконаних робіт, замовник має право за участі підрядника скоригувати суму, що підлягає сплаті.

З огляду на зазначене МЗС не дотримано принципу ефективності та результативності при використанні бюджетних коштів, визначеного пунктом 6 частини першої статті 7 Бюджетного кодексу.

Невідповідність розмірів висаджених дерев розмірам, зазначеним у локальному кошторисі та акті приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в), є свідченням неналежного виконання ДП „ГУКОБ” функцій технічного нагляду. Відповідно, витрати МЗС на оплату технічного нагляду у сумі 28 929,18 грн є нерезультативним використанням бюджетних коштів.

Отже, МЗС у порушення статті 26 Закону № 1805 здійснило проведення ремонтних робіт із заміни дверних блоків адміністративної будівлі, що є пам'яткою архітектури місцевого значення, без письмового дозволу органу охорони культурної спадщини та розроблення згідно із ДБН А.2.2-14:2016 науково-проектної документації. На зазначені цілі використано 2 291 000,00 грн бюджетних коштів.

Крім того, при використанні бюджетних коштів на озеленення прибудинкової території МЗС неекономічно використано 133 768,18 грн внаслідок завищення підрядником вартості висаджених дерев та нерезультативно – 28 929,18 грн внаслідок оплати формально проведеного технічного нагляду.

3.3. Аналіз та оцінка стану використання коштів державного бюджету на матеріально-технічне забезпечення і розвиток інформатизації

На забезпечення засобами інформатизації, розвиток функціональності інформаційно-обчислювальної системи МЗС та побудову системи захисту від несанкціонованого втручання протягом 2018–2019 років за КПКВК 1401010 спрямовано **12 797,9 тис. грн**, або 55,3 відс. визначеної в бюджетних запитах потреби (23 157,3 тис. гривень).

Довідково. У 2018 році за цим напрямом спрямовано 6 344,7 тис. грн бюджетних коштів, або 64,5 відс. визначеної потреби (9 835,0 тис. грн), у 2019 році – 6 453,2 тис. грн, або 48,4 тис. грн визначеної потреби (13 322,3 тис. гривень).

Із цих коштів на придбання комп'ютерної техніки Міністерством за КПКВК 1401010 використано **3 746,6 тис. грн** (у 2018 році – 2 508,9 тис. грн, у 2019 році – 1 237,7 тис. гривень).

Встановлено, що на 11.09.2020 не введено в експлуатацію **25 од. комп'ютерної техніки загальною вартістю 467,6 тис. грн**, а саме:

– **сім принтерів** загальною вартістю **54,46 тис. грн**, що становить **50 відс.** придбаних за договором від 04.11.2019 № С-27/2019 у ТОВ „Компанія Глорія ЛТД” 15 од. принтерів А4 Xerox WC 3330DNI(Wi-Fi) за ціною 7,78 тис. грн за 1 од.;

– **18 комп'ютерів** загальною вартістю **413,1 тис. грн**, що становить **45 відс.** придбаних за договором від 16.12.2019 № 198 у ТОВ „Технології для бізнесу” 40 од. комп'ютерів за ціною 22,95 тис. грн за одиницю.

Отже, придбана за потребою структурних підрозділів МЗС комп'ютерна техніка не вводилась в експлуатацію та не використовувалась, відповідно, 467,6 тис. грн коштів державного бюджету використано нерезультативно.

Встановлено, що на 01.01.2020 в МЗС обліковувалися **три нематеріальні активи залишковою балансовою вартістю 1 496,3 тис. грн**, фінансування яких передбачалось за КПКВК 1401010, а саме:

– програмне забезпечення „1С: Бухгалтерія. Професійна. Мережева” та „1С: Підприємство. Управління розподіленими базами даних” загальною вартістю 4,32 тис. грн, введено в експлуатацію у 2005 році.

Довідково. За поясненням МЗС, оскільки ці активи фактично не використовуються у роботі, наразі розглядається питання про можливість їх списання з балансу;

– ІТС „Веб-портал Міністерства закордонних справ України” вартістю 1 492,0 тис. грн, введено в експлуатацію 28.12.2019²⁶. Атестат відповідності КСЗІ для ІТС „Веб-портал Міністерства закордонних справ України” зареєстрований в Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 20.12.2019 № 20981.

Протягом 2018–2019 років видатки на функціонування цих активів не здійснювались.

До введення в експлуатацію ІТС „Веб-портал Міністерства закордонних справ України” в МЗС функціонувала „стара” версія вебпорталу МЗС, яка не обліковувалася на балансі Міністерства. Бюджетні кошти на її створення та

²⁶ Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів від 28.12.2019 № 1.

супроводження відносились на видатки за відповідними кодами економічної класифікації.

Відповідно до інформації, наданої Міністерством, документи щодо створення КСЗІ з підтвердженою відповідністю за результатами експертизи щодо „старої” версії вебпорталу МЗС, програмного забезпечення „1С: Бухгалтерія. Професійна. Мережева” та „1С: Підприємство. Управління розподіленими базами даних” у МЗС відсутні.

Отже, вказане програмне забезпечення МЗС використовувалось без створення комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю за результатами експертизи.

Протягом 2018–2019 років Міністерством спрямовувалися кошти державного бюджету (1 352,4 тис. грн) на створення та впровадження СЕД МЗС.

Аналізом укладених договорів про використання зазначених коштів встановлено таке.

Адміністрація Президента України (лист від 17.06.2016 № 44-01/78) звернулась до Міністерства з пропозицією розглянути можливість використання СЕД МЗС з метою консолідації зусиль щодо автоматизації внутрішніх процесів документообігу органів державної влади.

Довідково. У листі Адміністрації Президента України, зокрема, зазначалося, що програмне забезпечення СЕД розроблено та ефективно впроваджено Департаментом інформаційних технологій Адміністрації Президента України. Комп’ютерна програма „Система електронного документообігу Адміністрації Президента України” є службовим твором та має свідоцтво про реєстрацію авторського права від 27.01.2016 № 63781. Власником майнових прав на СЕД є Державне управління справами.

Наказом МЗС від 19.04.2018 № 176 з метою пришвидшення реалізації проєкту з впровадження СЕД в Міністерстві створено робочу групу.

Слід зазначити, що необхідної інформації та інших розпорядчих актів МЗС щодо визначення відповідальних фахівців та/або підрозділів МЗС за супроводження на всіх етапах процесів розробки, тестування та впровадження СЕД МЗС до аудиту не надано. Незважаючи на призначення у подальшому членів робочої групи на інші посади з іншими посадовими обов’язками, зміни до цього наказу не вносилися.

Водночас пунктом 7 Плану заходів із розвитку ІТ-інфраструктури Міністерства закордонних справ України на 2019 рік, затвердженого наказом МЗС від 02.11.2018 № 457²⁷, передбачено завершення робіт з впровадження системи електронного документообігу та інтеграції її із системою електронної взаємодії” у I півріччі 2019 року та визначено виконавців – Адміністративний департамент та Управління генерального секретаріату.

На засіданні тендерного комітету 11.05.2018 затверджено тендерну документацію щодо умов проведення МЗС процедури відкритих торгів на закупівлю послуг з розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу МЗС (протокол № 09).

---

²⁷ За підписом в. о. Державного секретаря МЗС В. Усатого.

Згідно з оголошенням про проведення відкритих торгів, розміщеним в ІТС „Prozorro”, цього ж дня (11.05.2018) МЗС оголосило про проведення закупівлі за предметом „Система управління документообігом (послуги з розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу МЗС)” очікуваною вартістю 800 000,00 гривень.

Участь у торгах взяли два учасники: ТОВ „ІТ-Інтегратор” (первинна цінова пропозиція – 648 492,00 грн) та ТОВ „Текексперт” (первинна цінова пропозиція – 797 295,00 грн). За результатами аукціону та розгляду тендерних пропозицій переможцем обрано ТОВ „Текексперт” з остаточною ціною пропозицією 645 995,00 гривень.

Водночас встановлено, що тендерна пропозиція переможця не відповідала умовам тендерної документації. Так, ТОВ „Текексперт” у складі тендерної пропозиції надало протокол розбіжностей з пропозицією змінити окремі умови проєкту договору, зокрема одну з істотних умов – предмет договору.

Таким чином, цей учасник не погодився з істотними умовами проєкту договору, визначеного у додатку 3 до тендерної документації.

У порушення пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 тендерний комітет не відхилив тендерної пропозиції учасника, яка не відповідала умовам тендерної документації.

За результатами процедури відкритих торгів, проведеної з порушенням норм Закону № 922, між МЗС та ТОВ „Текексперт” укладено договір про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 на суму 645 995,00 грн з ПДВ.

Встановлено, що умови укладеного договору відрізняються від змісту тендерної пропозиції переможця закупівлі, а саме не відповідають умовам проєкту договору, наданого переможцем у складі тендерної пропозиції.

Так, проєктом договору, наданим ТОВ „Текексперт” у складі тендерної пропозиції, визначались основні вимоги до надання послуг, серед яких, зокрема:

- наявність технічного завдання;
- необхідність складання консолідованого акта приймання-передачі наданих послуг після їх виконання;
- проведення виконавцем послуг навчання персоналу МЗС;
- формування робочих груп для забезпечення виконання послуг за договором;
- забезпечення виконавцем послуг гарантійних зобов’язань протягом 12 місяців з моменту виконання послуг.

Натомість у договорі про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 зазначених умов не передбачено.

Згідно з частиною четвертою статті 36 Закону № 922 умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі або ціни пропозиції учасника у разі застосування переговорної процедури.

Відповідно до частини першої статті 37 Закону № 922 договір про закупівлю є нікчемним, зокрема, у разі укладення з порушенням вимог частини четвертої статті 36 цього Закону.

Отже, на підставі частини першої статті 37 Закону № 922 договір про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 є нікчемним.

Договір та специфікацію до нього підписали від замовника – Державний секретар МЗС Заяць А. І., від виконавця – генеральний директор ТОВ „Текексперт” Штомпель В. М.

У подальшому 16.07.2019 МЗС оголосило про проведення переговорної процедури закупівлі за предметом „Послуги з розробки програмного забезпечення на замовлення” та на підставі пункту 5 частини другої статті 35 Закону № 922 з метою забезпечення сумісності з наявними послугами здійснило додаткову закупівлю послуг з розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу МЗС у ТОВ „Текексперт”. За результатами проведення переговорної процедури закупівлі між МЗС та ТОВ „Текексперт” укладено договір від 08.08.2019 № А-0389 на суму 478 800,00 гривень.

Водночас оскільки договір про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 із ТОВ „Текексперт” є нікчемним на підставі частини першої статті 37 Закону № 922, подальше проведення переговорної процедури закупівлі на підставі пункту 5 частини другої статті 35 Закону № 922 щодо здійснення додаткового придбання послуг в того самого постачальника є безпідставним.

Також Міністерством укладено із ТОВ „Текексперт” прямі (без використання ІТС ProZorro”) договори від 29.11.2018 № А-0572 на суму 151 305,00 грн та від 10.06.2019 № А-0296 на суму 192 000,00 гривень.

Загалом за чотирма укладеними із ТОВ „Текексперт” договорами щодо впровадження, налаштування та обслуговування СЕД МЗС, протягом 2018–2019 років здійснено видатки за загальним фондом державного бюджету за КПКВК 1401010 на загальну суму 1 352 420,00 гривень.

Зазначені кошти перераховані відповідно до актів приймання-передачі робіт (послуг), в яких зазначалось про вчасне та в повному обсязі надання послуг ТОВ „Текексперт” та про відсутність скарг і претензій у МЗС до якості наданих послуг.

Разом з тим станом на 11.09.2020 СЕД МЗС як комплексна система автоматизації діловодства не впроваджена та, відповідно, не функціонує.

Надані до аудиту матеріали не дають можливості підтвердити виконання кожного етапу послуг, визначених у специфікаціях до вказаних договорів.

Зведена інформація щодо виконання протягом 2018–2019 років договорів МЗС з ТОВ „Текексперт” наведена в додатку.

Із загальної кількості послуг, визначених у специфікаціях до договорів з ТОВ „Текексперт”, надано матеріали лише щодо виконання послуг, визначених пунктами 1.1 та 1.2 специфікації до договору від 27.06.2018 № А-0355 та пунктом 1 специфікації до договору від 29.11.2018 № А-0572.

З метою підтвердження послуг, визначених пунктом 1.1 договору від 27.06.2018 № А-0355 (розробка та тестування на контрольному прикладі спеціалізованих підсистем СЕД; запровадження ведення реєстрів та довідників; розробка та тестування єдиної електронної інформаційної бази документів Міністерства), Рахунковою палатою запропоновано надати до аудиту тестові логи руху документів за весь період тестування, на що провідним спеціалістом Департаменту документообігу і цифровізації надано лист ТОВ „Текексперт” від **31.07.2020 № 10/01** (без вхідного реєстраційного номера МЗС), де зазначалося про масштабний інцидент, що відбувся у другій половині вересня 2019 року з апаратною платформою SharePosnt Server на середовищі МЗС та призвів до виведення з ладу розгорнутого там рішення СЕД МЗС і знищення усіх тестових логів руху документів за весь період тестування 2018–2019 років.

МЗС у пояснювальній записці від 07.09.2020 зазначено про відновлення ТОВ „Текексперт” резервних копій та інформації про рух документів під час тестування СЕД МЗС у 2018 і 2019 роках і надано витяги з неї щодо отримання службової кореспонденції через систему електронної взаємодії ОБВ (за липень 2020 року), формування звітів про контрольні документи (підрозділів); витяги з довідників („єдиний класифікатор номенклатури справ”, „установи”, „вид документів” та „секретаріат”). Водночас зазначені витяги не дають можливості підтвердити їх належність до СЕД МЗС.

Інформацію, розпорядчі акти МЗС або інші матеріали щодо дослідження та врегулювання питань, порушених у листі ТОВ „Текексперт”, МЗС до аудиту не надано.

З метою підтвердження послуг, визначених пунктом 1.2 договору від 27.06.2018 № А-0355 (налаштування та впровадження першої черги СЕД МЗС: Розробка інструктивної документації. Проведення навчання користувачів та адміністраторів. Проведення випробувань СЕД на відповідність Технічному завданню. Проведення дослідної експлуатації СЕД з підключенням користувачів ЦА Міністерства та Дипакадемії), до аудиту надано інструктивні матеріали (без підпису та дати підготовки): „Опрацювання вхідної кореспонденції”, „Опрацювання службової (вихідної) кореспонденції”, „Інструкція адміністратора системи”.

З метою підтвердження послуг, визначених пунктом 1 специфікації до договору від 29.11.2018 № А-0572 (розробка функціоналу та впровадження електронного цифрового підпису в СЕД МЗС), до аудиту надано копію наказу МЗС від **11.09.2019 № 412** „Про визначення осіб, уповноважених на використання особистих ключів для створення кваліфікованої електронної печатки в системі електронної взаємодії”.

Документів та матеріалів, що підтверджують отримання МЗС інших послуг, передбачених умовами договорів з ТОВ „Текексперт”, до аудиту не надано.

Як вже зазначалось, відповідно до умов договору від 08.08.2019 № А-0389 МЗС перераховано 205,47 тис. грн за впровадження четвертої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства, що передбачала інтеграцію СЕД

з попередньою системою InterDoc, імпортування документів у систему СЕД за попередні 5 років, реалізацію процесу обміну даними з СЕВ ОБВ.

Відповідно до пункту 9 Регламенту організації взаємодії органів виконавчої влади в електронній формі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55, ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” як адміністратор системи взаємодії забезпечує реєстрацію користувачів цієї системи.

Згідно з оприлюдненим на сайті ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” переліком інтегрованих організацій, підключених до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади версія 2.0, дата підключення МЗС – 15.08.2016 та тип підключення – InterDoc.

Рахункова палата листом від 12.08.2020 № 16-1995 звернулася до ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” про надання інформації щодо подання МЗС протягом 2018–2019 років заявки на підключення або інтеграцію з СЕВ ОБВ (тип підключення – InterDoc).

ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України”²⁸ повідомило, що за 2018–2020 роки і на дату надання відповіді від МЗС отримано одну заявку на інтеграцію від 28.08.2020 № 211/17-930-900 з даними про розробника системи електронного документообігу – ПАТ „Центр комп’ютерних технологій „ІнфоПлюс”, назва та версія системи електронного документообігу – АСКОД версії 10.

Встановлено, що 24.04.2020 МЗС розмістило в ІТС „Prozorro” оголошення про проведення відкритих торгів щодо закупівлі пакетів програмного забезпечення для автоматизації офісу (розширення функціональних можливостей системи електронного документообігу).

За результатами проведення зазначених торгів між МЗС та ПАТ „Центр комп’ютерних технологій „ІнфоПлюс” укладено договір від 12.06.2020 № 209/2020, предметом якого є постачання на користь Міністерства програмної продукції, необхідної для розширення функціональних можливостей СЕД МЗС. Зазначена програмна продукція включає систему електронного документообігу АСКОД та Oracle Database Standard Edition 2 (передбачено технічну підтримку виробником протягом одного року). Загальна вартість вказаного договору – 685 360,00 грн з ПДВ.

Відповідно до доручення Державного секретаря МЗС О. Банькова від 17.08.2020 № 64 для співробітників Міністерства організовано навчання щодо використання системи електронного документообігу АСКОД.

Отже, використання бюджетних коштів в обсязі 1 352,4 тис. грн на СЕД МЗС є непродуктивним, оскільки запланованого результату не досягнуто.

За таких обставин (бюджетні кошти використані, але СЕД МЗС не функціонує, виконання послуг за договорами підтвердити неможливо, на час здійснення аудиту впроваджено іншу систему електронного документообігу – АСКОД), дії посадових осіб МЗС і ТОВ „Текексперт” при використанні

---

²⁸ Лист від 08.09.2020 № 256/20.

бюджетних коштів у сумі 1 352,4 тис. грн мають ознаки кримінального правопорушення в частині привласнення, розтрати або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем та внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

Встановлено, що в 2019 році МЗС спрямовувало кошти державного бюджету на розробку та впровадження програмного забезпечення для ведення обліку місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ.

02.11.2017 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 811 „Про внесення зміни до пункту 4 Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій в Україні”²⁹, якою визначено повноваження МЗС щодо ведення обліку місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ, яким надаються привілеї та імунітети відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України.

Водночас протягом 2018–2019 років та на час проведення аудиту облік місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ Міністерством не здійснювався.

З метою виконання повноважень МЗС, визначених цією постановою, укладено договір від 12.06.2019 № 7 з ДП „ГУКОБ”, яким передбачено розробку програмного забезпечення для потреб МЗС з передачею усіх майнових прав інтелектуальної власності на створене програмне забезпечення відповідно до технічного завдання. Ціна договору – 198,8 тис. грн, термін виконання з урахуванням положень додаткової угоди 06.12.2019.

Встановлено, що 21.12.2019 Фінансовим департаментом здійснено остаточну оплату ДП „ГУКОБ” згідно з актом приймання-передачі наданих послуг з розробки програмного забезпечення від 11.12.2019 № 53 (третій етап – розгортання системи, тестовий запуск, навчання співробітників, виявлення та ліквідація недоліків, розробка інструкції користувача).

За інформацією Міністерства, відповідно до службової записки Фінансового департаменту від 26.12.2019 № 212/231-901-5641 Державним секретарем МЗС доручено Департаменту державного протоколу (Діброва О. О.) підготувати проект наказу про введення в господарський оборот (із залученням фахівців, які мають відповідну кваліфікацію) об’єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів та визначення матеріально відповідальної особи.

Разом з тим станом на 11.09.2020 введення зазначеного програмного забезпечення в господарський оборот не забезпечено.

Водночас відповідно до акта приймання-передачі надання послуг від 11.12.2019 № 53 МЗС сплачено 66,27 тис. грн за розгортання системи,

²⁹ Зазначене положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.1995 № 146 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28.06.1997 № 670).

тестовий запуск, навчання співробітників, виявлення та ліквідацію недоліків, розробку інструкції користувача.

За поясненням МЗС, витрати, понесені за договором від 12.06.2019 № 7, обліковуються у складі незавершених капітальних інвестицій (за дебетом рахунка 13 „Капітальні інвестиції”). Введення в господарський оборот не відбулося, оскільки **недоліки, виявлені при проведенні тестування та перевірки створеного програмного забезпечення в процесі надання послуг за цим договором, усунуті лише в липні 2020 року.** На час завершення аудиту провадились роботи з остаточного формування матеріалів справи та програмного забезпечення для подальшої передачі відповідальному структурному підрозділу апарату МЗС на опрацювання з метою виконання робіт зі створення КСЗІ для інформаційної системи.

Отже, МЗС сплачено 66,27 тис. грн за послуги із розробки програмного забезпечення для ведення обліку місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ (розгортання системи, тестовий запуск, навчання співробітників, виявлення та ліквідація недоліків, розробка інструкції користувача), які фактично не надані.

Слід зазначити, що дії посадових осіб МЗС і ДП „ГУКОБ”, які підписали такі документи, мають ознаки кримінального правопорушення в частині внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

Аудитом встановлено, що відповідно до договору від 04.11.2019 № 11-04/19-МЗС ТОВ „Інформаційні технології і системи” надавались послуги зі створення КСЗІ інформаційно-телекомунікаційної системи МЗС .

Довідково. У межах виконання зазначеного договору до аудиту надано акти приймання-передачі послуг від 10.12.2019 № 1 щодо розробки документації ТП КСЗІ ІТС згідно із моделлю реалізації безпеки (198,0 тис. грн), розробки організаційно-технічної документації (32,5 тис. грн) та робочої документації (32,5 тис. грн) та від 19.06.2020 № 2 щодо підготовки комплексу робочої та експлуатаційної документації відповідних компонентів (32,5 тис. гривень).

У Технічному завданні ІТС МЗС зазначається, що до складу КСЗІ ІТС МЗС, зокрема, включається така складова обчислювальної системи ІТС, як **система обліку вхідної документації InterDoc.**

Водночас аудитом встановлено, що інтерактивна система „Інтердок-Облік вхідної документації” використовувалась МЗС протягом 2018–2019 років, що підтверджується листом МЗС від 05.02.2019 № 213/14-930-344 про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1433³⁰, надісланим Мінекономрозвитку, де зазначається про функціонування цієї системи у Міністерстві.

Отже, МЗС протягом 2018–2019 років використовувало ІС „Інтердок-Облік вхідної документації” без КСЗІ з підтвердженою відповідністю за результатами експертизи, чим не дотримано вимог статті 8 Закону № 80.

---

³⁰ „Про затвердження Порядку використання комп’ютерних програм в органах виконавчої влади”.

Крім того, МЗС використовувалось програмне забезпечення „Парус-Бюджет”, до виробника якого (ТОВ „Корпорація „Парус”) застосовано санкції відповідно до указів Президента України від 15.05.2017 № 133 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року „Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)” та від 14.05.2018 № 126 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року „Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”.

Таким чином, при укладанні договору від 27.06.2018 № А-0355 МЗС не дотримано вимог частини четвертої статті 36 Закону № 922 щодо укладання договору на умовах, що відповідають змісту тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі.

Станом на 11.09.2020 СЕД МЗС не впроваджена та не функціонує, при цьому фактичне виконання робіт за актами приймання-передачі робіт (послуг) документально не підтверджено, а отже, витрати державного бюджету (1 352,4 тис грн), спрямовані на створення цієї системи, є непродуктивними. Також ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” отримало від МЗС заявку на інтеграцію з даними про розробника системи електронного документообігу – ПАТ „Центр комп’ютерних технологій „ІнфоПлюс”, назва та версія системи електронного документообігу: АСКОД версії 10.

ДП „ГУКОБ” перераховано 66,27 тис. грн бюджетних коштів на підставі акта приймання-передачі послуг з розробки програмного забезпечення для ведення обліку місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ за послуги, які фактично не надані.

У порушення вимог статті 8 Закону № 80 Міністерством протягом 2018–2019 років використовувались ІС „Інтердок-Облік вхідної документації”; „стара” версія вебпорталу МЗС; програмне забезпечення „1С: Бухгалтерія” та „1С: Підприємство” без КСЗІ з підтвердженою відповідністю за результатами експертизи.

МЗС використовувалось програмне забезпечення „Парус-Бюджет” як централізована система бухгалтерського обліку та нарахування заробітної плати, до виробника якого (ТОВ „Корпорація „Парус”) застосовано санкції.

3.4. Оцінка стану використання бюджетних коштів, виділених на оплату комунальних послуг, енергоносіїв та утримання транспортних засобів

Апаратом МЗС протягом 2018–2019 років на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) витрачено 10 706,0 тис. грн (у 2018 році – 5 360,6 тис. грн, у 2019 році – 5 345,4 тис. грн), або 72,3 відс. затверджених планових обсягів (14 802,9 тис. грн: у 2018 році – 7 026,4 тис. грн, у 2019 році – 7 776,5 тис. гривень).

Аудитом використання апаратом МЗС коштів на оплату комунальних послуг встановлено неекономне використання у розмірі 266,3 тис. гривень. Крім того, через неналежне виконання ДП „ГУКОБ” зобов’язань з надання послуг з інженерно-технічного забезпечення відповідно до договорів про надання послуг з адміністративно-господарського управління інфраструктурою МЗС, а також неефективний контроль МЗС за їх виконанням, на сплату цих послуг Міністерство нерезультативно використало 251,1 тис. гривень.

Так, оформлення договорів про постачання до будівель МЗС комунальних послуг та енергоносіїв, необхідних пакетів документів для розрахунків за надання цих послуг, зняття показників лічильників в адмінбудинках МЗС, а також контроль за раціональним використанням енергоресурсів та виконанням інструкцій з експлуатації енергоустановок та мереж здійснювалися ДП „ГУКОБ” у 2018–2019 роках відповідно до щорічно укладених договорів про надання послуг з адміністративно-господарського управління інфраструктурою МЗС³¹. Вартість зазначених послуг (послуги з інженерно-технічного забезпечення) відповідно до розрахунку кошторисної вартості до цих договорів становила 251,1 тис. грн (у 2018 році – 142,2 тис. грн, у 2019 році – 108,9 тис. гривень).

Довідково. За інформацією МЗС, контроль за наданням ДП „ГУКОБ” послуг з інженерно-технічного забезпечення в адмінбудівлях МЗС, зокрема зняття показників лічильників води, електричної та теплової енергії, оформленням необхідної документації і договорів про електро-, тепло- та водопостачання, здійснювався шляхом підписання керівником Департаменту фінансово-адміністративного менеджменту (станом на 04.09.2020) або його заступником актів приймання-передачі наданих послуг³².

Аудитом встановлено, що договір про надання ПрАТ „АК „Київводоканал” у 2018 році послуг з водопостачання та водовідведення МЗС укладено 06.09.2018 за № 19616/1-5-10 (набув чинності з 01.05.2018). Як наслідок, протягом січня–квітня 2018 року МЗС сплачено ПрАТ „АК „Київводоканал” 43,8 тис. грн за надання послуг з водопостачання і водовідведення на підставі акта приймання-передачі послуг від 24.05.2018 № 10-485/1, який не містить передбачених частиною другою статті 9 Закону № 996 обов’язкових реквізитів, таких як обсяг та одиниця виміру господарської операції.

Довідково. Відповідно до частини другої статті 9 Закону № 996 первинні та зведені облікові документи можуть бути складені у паперовій або в електронній формі та повинні мати такі обов’язкові реквізити, як зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції.

Слід зазначити, що в 2018 році РЕМ „Центральний” СВП „Київські електричні мережі” ПАТ „Київенерго” (постачальник) складено акт від 23.03.2018 № 049689 про порушення МЗС як споживачем при користуванні

³¹ Додаткова угода № 2 від 17.01.2018 до договору від 05.07.2017 № 92; договір від 03.03.2018 № 3; договір від 22.03.2019 № 3 про надання послуг з адміністративно-господарського управління інфраструктурою МЗС.

³² Інформація МЗС від 04.09.2020 № 213/17-930-34 за підписом директора Департаменту фінансово-адміністративного менеджменту.

електроенергією Закону № 2019, пункту 3.34 глави 3, пункту 6.40 глави 6, пункту 10.2 глави 10 ПКЕЕ.

Виявлені порушення (порушена схема підключення розрахункового засобу обліку електричної енергії, відсутні пломби електропередавальної організації на захисному екрані, що закриває доступ до трансформаторів струму, та захисному екрані, що закриває доступ до ввідного автоматичного вимикача) (пункт 3.3, 3.31 глави 3, пункт 6.40 глави 6, пункт 10.2 глави 10 ПКЕЕ) призвели до перерахунку обсягу електричної енергії, який підлягає оплаті, відповідно до Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією, затвердженої постановою НКРЕ від 04.05.2006 № 562³³ (втратила чинність 27.07.2019).

Відповідно до інформаційної довідки ДП „ГУКОБ” від 08.09.2020 № 206/233 на засіданні комісії з розгляду актів про порушення від 19.04.2018 за участі головного інженера ДП „ГУКОБ” було прийнято рішення (на запит Рахункової палати до аудиту не надано) про проведення донарахувань за спожиту електричну енергію.

Довідково. Згідно з пунктом 6.42 глави 6 ПКЕЕ на підставі акта про порушення уповноваженими представниками постачальника електричної енергії під час засідань комісії з розгляду актів про порушення визначаються обсяги недоврахованої електричної енергії та сума завданих споживачем збитків. Оформлене протоколом рішення комісії, що надається споживачу, містить розрахунок величини вартості та розрахункові документи для оплати недоврахованої електричної енергії та/або збитків.

Як наслідок, у травні 2018 року МЗС сплачено на користь ПрАТ „ДТЕК Київські електромережі” 266,3 тис. грн за споживання 132007 кВт/год активної електроенергії за середньорозрахованим тарифом 1,68124 грн за 1 кВт/год електроенергії.

Інформації про встановлення та притягнення винних осіб до відповідальності, а також вжиття заходів щодо повернення ДП „ГУКОБ” неефективно витрачених коштів державного бюджету через неналежне виконання повноважень МЗС до аудиту не надано.

Аудит також засвідчив випадки неналежного контролю за використанням службового автотранспорту та бюджетних коштів на оплату послуг водіїв.

Так, протягом 2018–2019 років на балансі МЗС обліковувалось 14 транспортних засобів, з яких два виведені з експлуатації та перебувають в процесі реалізації, один – переданий на баланс Дипакадемії.

Крім того, за рахунок бюджетних коштів придбано три транспортні засоби, зокрема, у 2018 році – легковий автомобіль Skoda Superb Style 1.8 TSI/132kW загальною вартістю 979 000,00 грн та у 2019 році – два спеціалізованих легкових автомобілі СКС-FDT-ПС на базі а\м Ford Torneo Custom загальною вартістю 2 394 000,00 гривень.

Всього на утримання транспортних засобів протягом періоду аудиту використано 1 717 558,59 гривні. У зв'язку з відсутністю у штаті МЗС посад

---

³³ Зареєстрованою у Мін`юсті 04.07.2006 за № 782/12656.

водіїв, такі послуги (перевезення пасажирів на автомобілях, що перебувають на балансі МЗС) надавались на підставі договорів, укладених з ДП „ГУКОБ” від 03.03.2018 № 3 (у 2018 році) та від 22.03.2019 № 3 (у 2019 році) відповідно. Оплата послуг здійснювалась МЗС щомісячно згідно з підписаними МЗС та ДП „ГУКОБ” однотипними актами приймання-передачі наданих послуг, що не деталізували їх реального обсягу.

Умовами цих договорів, зокрема, передбачено: усі надані послуги мають вноситись до журналу реєстрації із зазначенням дати надання послуги та особи, яка забезпечила виконання заявки.

Разом із тим аудитом встановлено, що ведення журналу реєстрації протягом 2018–2019 років не здійснювалось, що є свідченням неналежного контролю за обліком наданих ДП „ГУКОБ” послуг та, відповідно, використанням транспортних засобів.

Вибірковим аналізом стану використання службових транспортних засобів встановлено, що показники пробігу окремих автомобілів, відображені у подорожніх листах, не відповідають показникам, зазначеним в актах виконаних робіт з технічного обслуговування.

Згідно з актом № ВН-0000264 приймання-передачі наданих послуг, засвідченим підписами т. в. о. директора Адміністративного департаменту МЗС Костюка В. В. та директора ТОВ „Автотехнік” Цупка О. А., та службовою запискою т. в. о. директора Адміністративного департаменту МЗС Костюка В. В. від 04.06.2018 № 213/3-901-1958 здійснювалось технічне обслуговування автомобіля МЗС Volkswagen T5, державний номерний знак АА9930КА. Пробіг автомобіля, зазначений в акті приймання-передачі, становить 402 237 км.

При цьому відповідно до записів у подорожньому листі службового автомобіля від 04.06.2018 № 04493 пробіг автомобіля при виїзді з гаража становив 403 332 км, що більше показника, вказаного в акті, на 1 095 кілометрів. **За розрахунками, кількість пального на цей пробіг – 146,73 літра³⁴.**

Відповідно до наряду-замовлення № СА-80840, відкритого 12.10.2019 та закритого 31.10.2019, засвідченого підписами заступника директора Адміністративного департаменту МЗС Усенка В. М. та представника ТОВ „Синергія-Авто”, здійснювався ремонт спеціалізованого легкового автомобіля Мерседес Бенц S500 L 4-matic, державний номер АА9900КА, на загальну суму 6 295,77 гривні. Пробіг автомобіля, зазначений в акті наданих послуг, становить 172 131 км, термін виконання ремонтних робіт з 14.10.2019 по 31.10.2019.

Водночас відповідно до подорожніх листів від 14.10.2019 № 06919, № 06924, від 16.10.2019 № 06929, від 17.10.2019 № 06934, від 18.10.2019 № 06939, від 19.10.2019 № 06944, від 20.10.2019 № 06949, від 21.10.2019 № 06954, від 22.10.2019 № 06959, від 23.10.2019 № 06964, від 24.10.2019 № 06969, від 25.10.2019 № 06973, від 26.10.2019 № 06978, від 27.10.2019

---

³⁴ 146,73 л = 1095 км/100 км * 13,4 л/км (норма витрат пального, що зазначена в подорожньому листі службового автомобіля).

№ 06982, від 28.10.2019 № 06987, від 29.10.2019 № 06992, від 30.10.2019 № 06996, від 31.10.2019 № 07000 службовий автомобіль Мерседес Бенц S500 L 4-matic, державний номер АА9900КА, з 14.10.2019 по 31.10.2019 використовувався щоденно. **Загальний пробіг за вказаний період становить 1 502 км³⁵, списано 282 л³⁶ пального.**

Крім того, відповідно до акта наданих послуг від 02.12.2019 № СА-80915, засвідченого підписами провідного спеціаліста Адміністративного департаменту МЗС Левківського С. В. та представника ТОВ „Синергія-Авто”, 02.12.2019 здійснювався ремонт цього автомобіля на загальну суму 32 715,61 гривні. Пробіг автомобіля, зазначений в акті наданих послуг, становить 174 310 км.

Водночас відповідно до подорожнього листа від 02.12.2019 № 07158 пробіг автомобіля при виїзді з гаража становив 177 553 км, що більше показника, зазначеного в акті наданих послуг від 02.12.2019 № СА-80915, на 3 243 кілометри. **За розрахунками, кількість пального на цей пробіг становить 609,98 літра³⁷.**

За поясненням МЗС, така розбіжність зумовлена неуважним оформленням актів приймання-передачі наданих послуг та неувагою до показників кілометражу, які зазначалися співробітниками СТО в актах наданих послуг.

Таким чином, неналежне виконання ДП „ГУКОБ” повноважень у частині контролю за раціональним використанням енергоресурсів, виконанням інструкцій з експлуатації енергоустановок та мереж призвело до неекономного використання МЗС у 2018 році 266,3 тис. грн на сплату постачальникові вартості донарахованої електроенергії за порушення вимог Закону № 2019, пункту 3.34 глави 3, пункту 6.40 глави 6, пункту 10.2 глави 10 ПКЕЕ. Отже, кошти в сумі 251,1 тис. грн, сплачені ДП „ГУКОБ” за виконання договірних зобов’язань, витрачені МЗС нерезультативно.

Внаслідок неналежного внутрішнього контролю МЗС за використанням та ремонтом службових транспортних засобів, допущено невідповідність даних, зазначених в актах виконаних робіт з технічного обслуговування та подорожніх листах цих службових автомобілів, у частині пробігу.

4. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СТАНУ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Аудитом встановлено низку порушень законодавства у сфері публічних закупівель, а саме: неоприлюднення та порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі відповідно до вимог законодавства, ділення предмета закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих

³⁵ Пробіг при виїзді 14.10.2019 становив 173 348 км, при поверненні 31.10.2019 – 174 850 км.

³⁶ 282,38 л = 1052 км/100 км * 18,8 л/км (норма витрат пального, що зазначена в подорожньому листі службового автомобіля).

³⁷ 609,98 л = 3243 км/100 км * 18,8 л/км (норма витрат пального, що зазначена в подорожньому листі службового автомобіля).

торгів, порушення порядку визначення предмета закупівлі, а також невідхилення пропозицій пов'язаних між собою учасників.

Встановлено, що в порушення вимог абзацу п'ятого частини першої статті 2 та абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону № 922 МЗС та Представництво МЗС в Одесі не оприлюднили десять звітів про укладені договори за результатами здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, проведених без використання електронної системи закупівель.

Так, без застосування процедури закупівель Міністерство та Представництво МЗС в Одесі шляхом укладання прямих договорів здійснили придбання товарів та послуг, вартість кожного з яких становила від 50 до 200 тис. гривень.

Аналізом даних ІТС „Prozorro” встановлено, що протягом визначеного Законом № 922 терміну та станом на момент проведення аудиту 7 звітів про укладені договори за результатами здійснення закупівель МЗС та 3 звіти про укладені договори за результатами закупівель Представництвом МЗС в Одесі на вебпорталі уповноваженого органу не оприлюднені.

Крім того, МЗС у порушення вимог абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону № 922 здійснювало оприлюднення окремих звітів про укладені договори пізніше законодавчо визначеного одноденного терміну.

Так, за результатами укладання договору із ТОВ „Євроальянс-Інвест” від 28.03.2019 № 29 про виконання капітального ремонту інженерних систем на суму 839 815,75 грн МЗС опублікувало в ІТС „Prozorro” звіт про вказаний договір лише 19.04.2019, тобто на 21 день пізніше визначеного терміну.

Загалом аудитом встановлено 14 таких випадків, прострочення становили від 1 до 50 днів.

Також у порушення вимог абзацу восьмого частини першої статті 10 Закону № 922 окремі договори про закупівлю оприлюднювалися МЗС не в повному обсязі без відповідних додатків, які є їх невід'ємними частинами.

Так, за результатами переговорних процедур закупівель за предметами „Послуги з адміністративно-господарського управління” та „Різні послуги, пов'язані з діловою сферою (послуги з адміністративно-господарського управління інфраструктурою МЗС)” МЗС уклало з ДП „ГУКОБ” договори про закупівлю послуг від 03.03.2018 № 3 на суму 9 999 989,46 грн та від 22.03.2019 № 3 на суму 10 593 039,59 грн відповідно. За результатами процедури відкритих торгів за предметом „Встановлення дверей (послуги по заміні дверних блоків у приміщеннях адмінбудівлі МЗС за адресою: 01018, м. Київ, Михайлівська площа,1)” МЗС уклало з ФОП Вілінський С. В. договір про закупівлю послуг від 27.09.2018 № 27/09-2018 на загальну суму 2 291 000,00 гривень. Встановлено, що зазначені договори мають додатки, які згідно з умовами договорів є їх невід'ємними частинами.

Аналізом розміщеної в ІТС „Prozorro” інформації щодо вказаних процедур закупівель встановлено, що оприлюднення договорів здійснювалося без додатків, тобто не в повному обсязі.

У порушення вимог абзацу десятого частини першої статті 10 Закону № 922 МЗС не оприлюднило звіт про виконання договору протягом

трьох днів з дня закінчення строку дії договору, виконання або розірвання договору.

Зокрема, договір від 03.03.2018 № 3, укладений між МЗС та ДП „ГУКОБ”, виконано в березні 2019 року (термін дії договору закінчився 07.03.2019), отже, звіт про виконання повинен бути оприлюднений протягом трьох днів з дня закінчення договору, але на час проведення аудиту цей звіт в ІТС „Prozorro” не опубліковано.

Неоприлюднення та порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі відповідно до вимог законодавства свідчать про недотримання Міністерством та Представництвом МЗС в Одесі визначеного частиною першою статті 3 Закону № 922 принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель.

Також встановлено, що протягом 2018–2019 років окремі предмети закупівель визначалися тендерним комітетом МЗС за показниками другої або третьої цифри Єдиного закупівельного словника, що суперечить вимогам абзацу другого пункту 1 розділу II Порядку № 454: предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником згідно з пунктами 17 і 32 частини першої статті 1 Закону № 922 та на основі Єдиного закупівельного словника за показником четвертої цифри основного словника із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

За результатами здійснення закупівель, предмети яких заплановано з недотриманням вимог Порядку № 454, МЗС закупило товарів та послуг на загальну суму 3 754 908,63 гривні.

Відповідно до частини сьомої статті 2 Закону № 922 забороняється придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених цим Законом, та укладання договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених цим Законом. Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів або застосування цього Закону.

У порушення вимог частини сьомої статті 2 Закону № 922 під час закупівлі кольорових відеомоніторів та телевізорів на загальну суму 304 374,00 грн з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів тендерний комітет МЗС здійснив поділ предмета закупівлі на частини.

Так, згідно з додатком до річного плану закупівель на 2018 рік (зі змінами) МЗС передбачало здійснити закупівлі кольорових відеомоніторів (очікуваною вартістю 152 820,00 грн) та телевізійних приймачів (очікуваною вартістю 151 554,00 грн) без застосування електронної системи закупівель.

Зазначені закупівлі МЗС здійснило у грудні 2018 року шляхом укладання двох договорів у спрощеній формі: постачальникам надано рахунки-фактури та Міністерством прийнято товар на підставі видаткових накладних. Постачальників товару обрано без використання ІТС „Prozorro”.

Зокрема, МЗС відповідно до рахунка на оплату від 07.12.2018 № L-00003065 та видаткової накладної від 11.12.2018 № L-00003247 здійснено закупівлю 9-ти кольорових відеомоніторів на загальну суму 152 820,00 грн у постачальника ТДВ „ІБФ „ЛДС”. Цього ж дня (07.12.2018) відповідно до рахунка на оплату від 07.12.2018 № 61/4492003 та видаткової накладної

від 11.12.2018 № 9 також здійснено закупівлю 11-ти телевізорів на загальну суму 151 554,00 грн у постачальника ТОВ „Сітіус Про”.

За результатами здійснення вказаних закупівель МЗС в ІТС „Prozorro” опублікувало два звіти про укладені договори за ідентифікаторами UA-2018-12-20-003597-а та UA-2018-12-18-000607-с відповідно.

Водночас згідно з Єдиним закупівельним словником кольорові відеомонітори та телевізори за показником четвертої цифри основного словника об'єднані за кодом 32320000-2 „Телевізійне й аудіовізуальне обладнання” і відповідно до Порядку № 454 належать до одного предмета закупівлі.

Таким чином, оскільки сумарна вартість вказаного предмета закупівлі (304 374,00 грн) перевищує межі, встановлені абзацами другим та третім частини першої статті 2 Закону № 922, та зазначені закупівлі планувались одночасно, придбання вказаного телевізійного обладнання потребувало застосування процедури відкритих торгів.

Подібно з порушенням вимог частини сьомої статті 2 Закону № 922 з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів здійснено поділ предмета закупівлі на частини у грудні 2018 року при закупівлі ноутбуків та персональних комп'ютерів на загальну суму 382 746,40 гривень. Зокрема, згідно з видатковими накладними вартість придбаних ноутбуків становила 198 746,40 грн, персональних комп'ютерів – 184 000,00 грн (накладні від 10.12.2018 № Vt002504 та від 12.12.2018 № 222 відповідно).

Згідно з Порядком № 454 та Єдиним закупівельним словником ноутбуки та персональні комп'ютери належать до одного предмета закупівлі.

Враховуючи сумарну вартість предмета закупівлі (382 746,40 грн), яка перевищує межі, встановлені абзацами другим та третім частини першої статті 2 Закону № 922, та одночасне планування зазначених закупівель, придбання цих товарів передбачало застосування процедури відкритих торгів.

Також аудитом встановлено, що в порушення вимог пункту 7 частини першої статті 17 Закону № 922 тендерний комітет МЗС не прийняв рішення про відмову в участі у процедурі закупівлі учасникам, які є пов'язаними особами, та не відхилив їх тендерні пропозиції. Як наслідок, тендерний комітет не відмінив торги за наявності законних підстав (відхилення всіх тендерних пропозицій згідно із Законом № 922). Проведення процедури закупівлі за участі пов'язаних учасників призвело до недотримання тендерним комітетом МЗС принципів здійснення закупівель, визначених частиною першою статті 3 Закону № 922: добросовісна конкуренція серед учасників і максимальна економія та ефективність.

Так, аналіз процедури проведених МЗС у 2018 році відкритих торгів за предметом „Встановлення дверей (послуги по заміні дверних блоків у приміщеннях адмінбудівлі МЗС за адресою: 01018, м. Київ, Михайлівська площа,1)” засвідчив, що участь у процедурі закупівлі брали два учасники: ТОВ „Євроальянс-Інвест” (первинна цінова пропозиція – 2 368 000,00 грн) та ФОП Вілінський С. В. (первинна цінова пропозиція – 2 400 000,00 гривні).

Переможцем відкритих торгів тендерним комітетом МЗС обрано учасника ФОП Вілінський С. В., остаточна цінова пропозиція якого становила

2 291 000,00 гривні. Жодних підстав для відмови цьому ФОП в участі у процедурі закупівлі тендерним комітетом не встановлено.

Дослідженням документів, наданих учасниками відкритих торгів у складі власних тендерних пропозицій, розміщених в ІТС „Prozorro”, встановлено, що учасником закупівлі ФОП Вілінський С. В. у складі своєї тендерної пропозиції повідомлялось про залучення до виконання робіт субпідрядної організації ПП „Сучасні будівельні технології-12”.

Аналізом відкритих даних, розміщених у мережі Інтернет, встановлено, що один із засновників та кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) зазначеної субпідрядної організації Кузьменко Раїса Іванівна та директор ТОВ „Євроальянс-Інвест” Кузьменко Микола Миколайович є членами однієї сім’ї.

Таким чином, Кузьменко М. М. як керівник одного учасника закупівель (ТОВ „Євроальянс-Інвест”) опосередковано (через члена своєї сім’ї Кузьменко Р. І.) контролював діяльність ПП „Сучасні будівельні технології-12”, яке є субпідрядною організацією іншого учасника закупівлі (ФОП Вілінський С. В.).

За таких обставин зазначені учасники торгів відповідно до пункту 16 частини першої статті 1 Закону № 922 є пов’язаними особами.

Встановлений аудитом факт є ознакою вчинення учасниками цієї закупівлі антиконкурентних узгоджених дій, які відповідно до пункту 1 статті 50 Закону № 2210 включено до переліку порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Незважаючи на це, тендерний комітет МЗС визнав ФОП Вілінський С. В. переможцем відкритих торгів, з яким у подальшому Міністерство уклало договір від 27.09.2018 № 27/09-2018 про виконання послуг із заміни 11 дверних блоків у приміщеннях адмінбудівлі МЗС на загальну суму 2 291 000,00 гривні.

Крім того, відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, а також документів, завантажених учасниками до ІТС „Prozorro” під час їх участі у публічних закупівлях, встановлено інші ознаки пов’язаності цих осіб.

Зокрема, один із засновників та кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) ПП „Сучасні будівельні технології-12”, яке вказане одним із учасників як субпідрядник, є власником іншої юридичної особи – ТОВ „Технобуд Центрм”, адреса якого збігається з місцезнаходженням іншого учасника закупівлі – ТОВ „Євроальянс-Інвест”.

Засновником та кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ „Євроальянс-Інвест” (Кузьменко Віталіна Сергіївна) під час участі в інших публічних закупівлях як фізичною особою-підприємцем зазначено адресу електронної пошти – sbt-12@i.ua, яку також вказано як контактну інформацію ПП „Сучасні будівельні технології-12” – субпідрядника іншого учасника торгів.

Виявлено й ознаки пов’язаності учасників зазначеної закупівлі з окремими учасниками інших закупівель, що проводилися МЗС.

Так, ТОВ „Євроальянс-Інвест” під час участі у цій же процедурі закупівлі у складі тендерної пропозиції надало довідку від 27.08.2018 № 8/08 на власному бланку, в якій замість свого найменування зазначило іншу юридичну особу (ТОВ „Будспец монтаж”), що не брала участі у цій процедурі закупівлі, проте була учасником/переможцем інших процедур публічних закупівель, що здійснювалися МЗС протягом 2018–2019 років.

Під час проведення двох процедур відкритих торгів за предметами „Послуги з ремонту і технічного обслуговування будівельних конструкцій (послуги з поточного ремонту приміщень архіву МЗС за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1)” та „Будівельні роботи та поточний ремонт (поточний ремонт приміщення зали прийому громадян за адресою: м. Київ, вул. Велика Житомирська, 2)” участь у торгах взяли два учасники: ТОВ „Будспец монтаж” та ТОВ „Євроальянс-Інвест”.

Згідно з умовами тендерної документації учасники закупівлі у складі своїх тендерних пропозицій надали інформацію про наявність працівників відповідної кваліфікації: довідки від 14.05.2019 № 2/св, надана ТОВ „Будспец монтаж”, та від 19.07.2019 № 1пг – ТОВ „Євроальянс-Інвест”.

Порівнянням зазначених довідок встановлено, що в обох учасників працює одна й та ж особа – інженер–кошторисник Юрова Тетяна Олександрівна.

Крім того, ТОВ „Будспец монтаж” вказано менеджера Тихолаза Сергія Сергійовича, який, як встановлено аудитом, є контактною особою ПП „Сучасні будівельні технології-12”, що є пов’язаним з іншим учасником закупівлі – ТОВ „Євроальянс-Інвест”.

У цій же закупівлі ТОВ „Євроальянс-Інвест” у складі тендерної пропозиції надало довідку від 27.08.2018 № 25/08 на власному бланку, в якій замість свого найменування зазначило іншого учасника – ТОВ „Будспец монтаж”. ТОВ „Будспец монтаж” зареєстроване у будівлі, де знаходиться ПП „Сучасні будівельні технології-12”.

Також під час проведення процедури відкритих торгів за предметом „Руйнування та знесення будівель і земляні роботи (Капітальний ремонт покриттів пішохідних доріжок з озелененням, відновленням газонів прибудинкової території за адресою: м. Київ, Михайлівська площа, 1)” участь у торгах взяли чотири учасники: ТОВ „Будспец монтаж”, ТОВ „Євростандарт буд”, ТОВ „Саб Ентерпрайз” та ТОВ „ЖК-Гарант”, з яких переможцем обрано ТОВ „Будспец монтаж”.

Встановлено, що учасники цієї закупівлі – ТОВ „Будспец монтаж” та ТОВ „ЖК-Гарант” – зареєстровані в одній будівлі, зокрема, адреса ТОВ „Будспец монтаж”: м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, буд. 13, офіс 325, а ТОВ „ЖК-Гарант”: м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, буд. 13, офіс 315.

Зазначене свідчить про наявність ознак вчинення учасниками торгів (ФОП Вілінський С. В., ТОВ „Євроальянс-Інвест”, ТОВ „Будспец монтаж” та ТОВ „ЖК-Гарант”) антиконкурентних узгоджених дій, які відповідно до пункту 1 статті 50 Закону № 2210 включено до переліку порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами процедур закупівель, які мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, МЗС уклало чотири договори на загальну суму 5 524 849,24 гривні. Загалом за цими договорами МЗС сплачено 5 425 254,54 грн бюджетних коштів.

Крім того, протягом 2018–2019 років МЗС уклало низку договорів у спрощений спосіб на підставі частини першої статті 181 Господарського кодексу України шляхом надання постачальниками рахунків-фактур та прийняття Міністерством товару на підставі видаткових накладних.

Такі договори не містили обов'язкових умов, які згідно із розпорядчими документами МЗС повинні зазначатися під час укладання.

Зокрема, наказом МЗС від 02.02.2007 № 13 затверджено Положення про порядок укладення, зміни, обліку і зберігання господарських договорів (контрактів, угод) та контролю за їх виконанням у системі МЗС України. Це положення втратило чинність на підставі наказу МЗС від 01.10.2018 № 401, яким затверджено новий документ – Порядок організації роботи щодо укладання, зміни, обліку і зберігання господарських договорів (контрактів, угод) та контролю за їх виконанням в апараті МЗС.

Зазначені внутрішні документи МЗС протягом 2018–2019 років визначали відносини структурних підрозділів Міністерства під час здійснення договірної роботи.

Також цими документами встановлено умови, які повинен містити договір, зокрема: гарантійні зобов'язання, зобов'язання сторін з чіткою і повною регламентацією взаємовідносин, авторські та майнові права відповідно до законодавства, чіткий порядок здійснення розрахунків, відповідальність сторін та санкції за невиконання зобов'язань за договором в обсязі, передбаченому чинним законодавством, обставини, що виключають відповідальність сторін („форс-мажор”), порядок вирішення спорів, порядок внесення змін та розірвання договору (пункт 5 Положення № 13 та пункт 9 Порядку № 401).

Під час укладання МЗС договорів у спрощений спосіб зазначені умови у договорах не передбачалися, що свідчить про недотримання Міністерством Положення № 13 та Порядку № 401.

Таким чином, МЗС та Представництво МЗС в Одесі протягом 2018–2019 років здійснили придбання товарів, робіт та послуг з порушенням вимог законодавства у сфері публічних закупівель на загальну суму понад 45 млн гривень.

5. ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Система внутрішнього контролю Міністерства не забезпечує ефективного, економічного та з дотриманням вимог законодавства використання бюджетних коштів.

Внаслідок неналежного контролю та ухвалення неефективних управлінських рішень МЗС протягом 2018–2019 років допущено окремі випадки недотримання вимог законодавства при визначенні потреби в

бюджетних коштах загалом на 17 673,1 тис. грн, а також неекономне (473,5 тис. грн), нерезультативне (747,5 тис. грн), непродуктивне (1 352,4 тис. грн) та з порушенням законодавства (45 236,4 тис. грн) використання бюджетних коштів за КПКВК 1401010.

Аудит засвідчив випадки неефективного управління наявним нерухомим майном, що призвело до недонадходження коштів до **спеціального фонду державного бюджету, за розрахунками, у розмірі 2 293,7 тис. грн та невідшкодування витрат за комунальні послуги у сумі 216,1 тис. гривень.**

Зазначені вище порушення та недоліки зумовлені:

– включенням видатків до бюджетних запитів на 2018 і 2019 роки без відповідних економічних обґрунтувань, що призвело до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень;

– складанням з порушенням нормативно-правових актів паспорта за КПКВК 1401010 на 2018 рік та звіту про виконання паспорта за 2019 рік;

– здійсненням ремонтних робіт із заміни дверних блоків адміністративної будівлі, що є пам'яткою архітектури місцевого значення, без письмового дозволу органу охорони культурної спадщини та розробленої згідно з ДБН А.2.2-14:2016 науково-проектної документації;

– використанням коштів державного бюджету на створення та впровадження програмного забезпечення, яке у 2018–2019 роках не введено в експлуатацію та, відповідно, не використовувавалось;

– використанням окремого програмного забезпечення без КСЗІ з підтвердженою відповідністю за результатами експертизи;

– незабезпеченням контролю за дотриманням договірних умов ДП „ГУКОБ” щодо належного виконання зобов'язання з надання послуг інженерно-технічного забезпечення МЗС;

– системними порушеннями вимог законодавства у сфері публічних закупівель.

Внаслідок неналежного контролю Міністерства, Представництвом МЗС в Одесі:

– не провадилася робота з оформлення права користування земельною ділянкою, на якій розташована будівля та гараж. Дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в постійне користування надано рішенням Одеської міської ради від 28.02.2012 № 1786-VI;

– не забезпечені приміщення охороною та системою охоронної і пожежної сигналізації, що спричиняє ризики щодо збереження та схоронності майна установи, а також чутливої інформації, що циркулює в системі МЗС .

Встановлено, що МЗС не дотримано вимог Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062. Зокрема, не розроблено та не затверджено розпорядчих документів щодо організації та здійснення внутрішнього контролю та управління ризиками; відповідних планів заходів; адміністративних регламентів тощо.

Також МЗС не виконувались і вимоги власних актів.

Так, у розділі „Основні повноваження та обов'язки підрозділу внутрішнього аудиту” Декларації внутрішнього аудиту МЗС до повноважень підрозділу внутрішнього аудиту віднесено, зокрема, проведення оцінки

ефективності функціонування системи внутрішнього контролю; ефективності планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання; управління бюджетними коштами; надійності, ефективності та результативності інформаційних систем та технологій. Разом з тим заходи, зокрема в частині планування та виконання бюджетної програми за КПКВК 1401010, у структурних підрозділах апарату Міністерства та представництвах МЗС протягом 2018–2019 років не проводилися.

Як наслідок, керівництву МЗС не надавались об'єктивні та незалежні висновки і рекомендації щодо системи внутрішнього контролю, її удосконалення, а також запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та управління нерухомим майном.

Таким чином, МЗС не забезпечено створення ефективної системи внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, що унеможливило упередження порушень та недоліків, встановлених під час цього аудиту (загалом на суму понад 67 млн грн), окремі з яких мають ознаки кримінальних правопорушень.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством закордонних справ України за КПКВК 1401010 протягом 2018–2019 років загалом використано 569,6 млн грн, з яких найбільшу питому вагу становили видатки на оплату праці та нарахування на неї – 81,4 відс. (463,8 млн грн), інші поточні видатки – 10,7 відс. (60,6 млн грн), видатки розвитку – 7,9 відс. (45,2 млн гривень).

Водночас внаслідок неприйняття дієвих управлінських рішень планування та використання бюджетних коштів здійснювалося неефективно, що призвело до неповного їх використання та повернення до державного бюджету частини асигнувань загального фонду у сумі 22,3 млн гривень.

Аудитом встановлено випадки недотримання вимог чинного законодавства при визначенні потреби в бюджетних коштах загалом на суму 17,7 млн гривень.

Порушення та недоліки під час використання бюджетних коштів встановлено загалом на суму понад 47 млн грн, з яких: нерезультативно – 0,75 млн грн; неекономно – 0,47 млн грн; непродуктивно – 1,4 млн грн; з порушенням законодавства – 45 млн гривень.

МЗС не забезпечено створення дієвої системи внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, що унеможливило упередження порушень та недоліків, встановлених під час аудиту.

2. Внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень під час управління належним нерухомим майном, спеціальним фондом державного бюджету, за розрахунками, недоотримано 2,3 млн грн та не відшкодовано витрат за комунальні послуги та енергоносії, за розрахунками, понад 0,216 млн гривень.

Зокрема, протягом 2018–2019 років у приміщеннях МЗС площею 736,3 м² без укладання договорів та сплати за користування майном

розміщувався ФОП, що призвело до втрати надходжень до спеціального фонду державного бюджету у сумі 1,8 млн гривень. Не відшкодовано ФОП і витрат за надані МЗС комунальні послуги і енергоносії у сумі 0,182 млн гривень.

МЗС у порушення вимог частини дев'ятої статті 51 Бюджетного кодексу не здійснювало перерозподілу обсягів узятих бюджетних зобов'язань за загальним фондом бюджету для проведення видатків за цими зобов'язаннями із спеціального фонду протягом 2018–2019 років.

Як наслідок, отримані від реалізації вторинних ресурсів (брухту та відходів дорогоцінних, кольорових та чорних металів) понадпланові надходження до спецфонду у сумі 0,503 млн грн залишились невикористаними, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами.

3. Нормативно-правова база, що регламентує діяльність МЗС та його представництв на території України, в цілому є сформованою. Разом з тим Кабінетом Міністрів України та МЗС не приведено у відповідність до вимог Закону № 3166 норм Положення № 281, які регулюють призначення, звільнення та повноваження Державного секретаря МЗС.

4. МЗС як головним розпорядником коштів державного бюджету за КПКВК 1401010 в порушення вимог статті 35 Бюджетного кодексу та пункту 2.8 Інструкції № 687 при визначенні потреби в бюджетних коштах для заміни вікон адміністративної будівлі не забезпечено включення до бюджетних запитів на 2018 і 2019 роки достовірної та обґрунтованої інформації про обсяги капітальних видатків, що призвело до затвердження в законах про державний бюджет на ці роки необґрунтованих бюджетних призначень загалом на суму 17,7 млн грн, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

За цим фактом, з урахуванням положень статті 255 та частини першої статті 164¹² КУпАП, стосовно посадових осіб МЗС, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, посадовими особами Рахункової палати складено протоколи про адміністративні правопорушення.

Визначена Представництвом МЗС в Одесі в проєктах кошторисів потреба в капітальних видатках на 2018 та 2019 роки у сумі 0,1 млн грн на проведення капітального ремонту цокольного поверху та фундаменту адмінприміщення в порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 не базувалася на обґрунтованих економічних розрахунках, підтверджених відповідною проєктно-кошторисною документацією.

У порушення вимог пункту 11 Порядку № 228 граничні обсяги видатків загального фонду для складання проєктів кошторисів на 2018–2019 роки до представництв МЗС у містах Львові, Одесі та Ужгороді, які включені до мережі МЗС, Міністерством не встановлювалися та, відповідно, не доводилися.

5. МЗС у порушення вимог пункту 5 розділу II Правил № 1098 при складанні паспорта бюджетної програми за КПКВК 1401010 на 2018 рік не

визначило окремого напрямку використання бюджетних коштів на виконання завдань (проектів) з інформатизації.

При складанні звіту про виконання паспорта за КПКВК 1401010 за 2019 рік МЗС як головним розпорядником у порушення вимог пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу не забезпечено відображення достовірної інформації про причини невиконання результативного показника продукту щодо використання у повному обсязі бюджетних призначень для заміни віконних блоків, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

6. МЗС внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень щодо укладання цивільно-правових договорів неекономно використано 73,4 тис. гривень.

Так, Міністерством у 2019 році з громадянами України укладено 16 цивільно-правових договорів (загалом на 73,4 тис грн), предметом яких було надання послуг, що дублювали функціональні повноваження посадових осіб відділу ведення та адміністрування Державного реєстру виборців Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби відповідно до Положення про відділ ведення та адміністрування Державного реєстру виборців Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби, затвердженого директором Департаменту консульської служби МЗС 15.04.2016.

Слід зазначити, що в порушення вимог частини другої статті 9 Закону № 996 в актах приймання-передачі наданих послуг за укладеними цивільно-правовими договорами не зазначалась дата їх складання.

Представництвом МЗС в Одесі без відповідного погодження з МЗС, наявність якого була передбачена пунктом 11 Положення № 1050 (у редакції, що діяла до 15.02.2019), протягом періоду, що підлягав аудиту, укладено 21 цивільно-правовий договір загалом на суму 172,3 тис. гривень.

7. Під час розрахунків з підзвітними особами МЗС не дотримано вимог пункту 4 розділу II Інструкції № 59, що призвело до надміру виплачених окремим працівникам добових витрат, та вимог пункту 1 розділу II цієї Інструкції в частині перебування працівників у відрядженні без відповідного розпорядження (наказу) керівника.

Крім того, Міністерство та Представництво МЗС у м. Львові в порушення вимог пункту 4 розділу I та пункту 11 розділу II Інструкції № 59 не забезпечували працівників коштами (авансами) для здійснення поточних витрат під час службових відряджень.

8. МЗС у порушення вимог статті 26 Закону № 1805 без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини та розроблення науково-проектної документації згідно з ДБН А.2.2-14-2016 здійснило демонтаж, виготовлення та встановлення дверних блоків у кількості 11 штук (зовнішніх і внутрішніх) всіх вхідних груп адміністративної будівлі МЗС, що є пам'яткою архітектури місцевого значення – „Будинок

Центрального комітету КП(б)У, де працювали відомі вчені”, 1936–1938 рр., охоронний № 920-Кв. На зазначені цілі спрямовано 2,3 млн грн бюджетних коштів.

При використанні бюджетних коштів на озеленення прибудинкової території адміністративної будівлі, МЗС неекономно використано **0,134 млн грн** через завищення підрядником вартості висаджених дерев та нерезультативно – **29,0 тис грн** на оплату технічного нагляду, здійсненого ДП „ГУКОБ” з порушенням вимог нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері містобудування.

За таких обставин дії посадових осіб МЗС, ТОВ „Будспец монтаж” і ДП „ГУКОБ”, які підписали ці документи, мають ознаки кримінального правопорушення – внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

9. МЗС непродуктивно спрямовано майже 1,4 млн грн на створення системи електронного документообігу, яка на сьогодні не впроваджена та, відповідно, не функціонує.

Так, Міністерство у **2018 році** оголосило про проведення відкритих торгів на закупівлю послуг з розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу МЗС, за результатом яких у порушення вимог частини четвертої статті 36 Закону № 922 (у редакції, що діяла до 19.04.2020) уклало з юридичною особою договір про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 на суму 646 тис. грн (з ПДВ), що не відповідав умовам проекту договору, наданого останнім у складі тендерної пропозиції. Як наслідок, відповідно до частини першої статті 37 Закону № 922 зазначений договір є нікчемним.

На етапі укладання з договору вилучено низку важливих умов, передбачених тендерною пропозицією, які в подальшому вплинули на його виконання, зокрема: наявність технічного завдання; необхідність складання консолідованого акта здачі-приймання наданих послуг після їх виконання; проведення виконавцем послуг навчання персоналу МЗС; формування робочих груп для забезпечення виконання послуг за договором; забезпечення виконавцем послуг гарантійних зобов'язань протягом 12 місяців з моменту виконання послуг.

У подальшому з метою забезпечення сумісності з наявними послугами МЗС у 2019 році здійснило в тієї ж юридичної особи додаткову закупівлю послуг з розгортання та налаштування основних компонентів системи електронного документообігу шляхом укладання ще трьох договорів загалом на 343,3 тис. гривень.

При цьому виконання більшості робіт (послуг), визначених у специфікаціях до договорів та включених до актів приймання- передачі робіт (послуг), оплачених МЗС у повному обсязі, не підтверджено відповідними документами.

Додатковим підтвердженням непродуктивності використання бюджетних коштів є той факт, що на час проведення аудиту ПАТ „Центр комп'ютерних технологій „ІнфоПлюс” на підставі договору від 12.06.2020,

укладеного з МЗС, здійснювало розгортання програмного забезпечення для функціонування системи електронного документообігу АСКОД та Oracle Database Standard Edition 2, а також відповідне навчання співробітників МЗС. Загальна вартість вказаного договору становить 0,685 млн грн з ПДВ.

За таких обставин (бюджетні кошти використані, система електронного документообігу МЗС не функціонує, виконання послуг за договорами підтвердити неможливо, на час здійснення аудиту впроваджено іншу систему електронного документообігу – АСКОД) дії посадових осіб МЗС та іншої юридичної особи (підрядника) при використанні бюджетних коштів у сумі майже 1,4 млн грн мають ознаки кримінального правопорушення в частині привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем та внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

Крім того, у 2019 році МЗС здійснено остаточну оплату за послуги ДП „ГУКОБ” з розробки програмного забезпечення щодо ведення обліку місць проживання працівників дипломатичних представництв та працівників консульських установ без фактичного надання таких послуг.

Так, на підставі акта приймання-передачі послуг від 11.12.2019 № 53 сплачено 0,066 млн грн за розгортання системи, тестовий запуск, навчання співробітників, виявлення та ліквідацію недоліків, розробку інструкції користувача. Разом з тим введення зазначеного програмного забезпечення в господарський оборот станом на 11.09.2020 не забезпечено.

За таких обставин дії посадових осіб МЗС і юридичної особи (виконавця послуг), які підписали вказані документи, мають ознаки кримінального правопорушення в частині внесення завідомо неправдивих відомостей до офіційних документів (службове підроблення).

Протягом 2018–2019 років МЗС використовувалось програмне забезпечення „Парус-Бюджет”, до виробника якого (ТОВ „Корпорація „Парус”) застосовано санкції відповідно до указів Президента України від 15.05.2017 № 133 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року „Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)” та від 14.05.2018 № 126 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року „Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”.

10. Через невиконання ДП „ГУКОБ” повноважень у частині контролю за раціональним використанням енергоресурсів, виконанням інструкцій з експлуатації енергоустановок та мереж, МЗС неекономно використано у 2018 році 0,266 млн грн на сплату постачальникові вартості донарахованої електроенергії за порушення Закону № 2019, пункту 3.34 глави 3, пункту 6.40 глави 6, пункту 10.2 глави 10 ПКЕЕ.

Як наслідок, неналежне виконання ДП „ГУКОБ” своїх договірних зобов'язань з надання послуг інженерно-технічного забезпечення, а також **незабезпечення контролю МЗС за їх виконанням, призвели**

до нерезультативного витрачання Міністерством 0,251 млн грн бюджетних коштів.

11. МЗС не забезпечено створення дієвої системи внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, що унеможливило попередження порушень та недоліків, встановлених під час цього аудиту.

Міністерством не дотримано вимог Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062. Зокрема, не розроблено та не затверджено розпорядчих документів щодо організації та здійснення внутрішнього контролю та управління ризиками; відповідних планів заходів; адміністративних регламентів тощо.

За період аудиту заходи контролю, зокрема в частині планування та виконання бюджетної програми за КПКВК 1401010, у структурних підрозділах апарату та представництвах МЗС протягом 2018–2019 років не проводилися.

Як наслідок, керівництву Міністерства не надавались об'єктивні та незалежні висновки і рекомендації щодо удосконалення системи внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та управління нерухомим майном.

Нездійснення належного контролю, зокрема за використанням службових транспортних засобів, спричинило невідповідність інформації про пробіг транспортних засобів МЗС, відображеної в актах виконаних робіт з технічного обслуговування та подорожніх листах службових автомобілів. Об'єм списаного пального, не підтвердженого пробігом, становить 1 038,71 л (за розрахунками, на 27,9 тис. гривень).

У зв'язку з відсутністю у штаті МЗС посад водіїв, такі послуги надавались на підставі договорів, укладених з ДП „ГУКОБ”. Оплата послуг здійснювалась щомісячно на підставі однотипних актів приймання-передачі наданих послуг без деталізації їх реального обсягу. Умовами зазначених договорів передбачено внесення усіх наданих послуг до журналу реєстрації із зазначенням дати та особи, яка забезпечила виконання заявки, проте такий журнал протягом 2018–2019 років не вівся.

12. Міністерство та Представництво МЗС в Одесі протягом 2018–2019 років здійснили придбання товарів, робіт та послуг з системними порушеннями вимог законодавства у сфері публічних закупівель на загальну суму понад 45 млн гривень.

Міністерство та Представництво МЗС в Одесі допустили випадки неоприлюднення та порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі відповідно до вимог законодавства, чим не дотримали принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель.

З метою уникнення проведення процедури відкритих торгів шляхом ділення предмета закупівлі на частини, МЗС у порушення вимог частини сьомої статті 2 Закону № 922 (у редакції, чинній до 19.04.2020) здійснило придбання телевізорів, кольорових відеомоніторів, ноутбуків та персональних комп'ютерів на загальну суму 0,687 млн гривень.

Окремі предмети закупівель МЗС визначалися із порушенням вимог Порядку № 454.

Під час проведення тендерним комітетом МЗС відкритих торгів на закупівлю послуг зі встановлення дверей (послуги із заміни дверних блоків у приміщеннях адмінбудівлі МЗС за адресою: 01018, м. Київ, Михайлівська площа,1) в порушення вимог пункту 7 частини першої статті 17 Закону № 922 (у редакції, чинній до 19.04.2020) до участі у торгах допущено пов'язаних між собою учасників – ФОП та юридичної особи. За наявності законодавчих підстав таку процедуру закупівлі у порушення вимог абзацу сьомого частини першої статті 31 Закону № 922 (у редакції, чинній до 19.04.2020) не відмінено, а укладено з цим ФОП договір на суму 2,3 млн гривень.

Аудит засвідчив, що в окремих процедурах закупівель, які проводилися Міністерством, у діях учасників закупівель – ФОП та трьох юридичних осіб, наявні ознаки антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, тендерів та відповідно до пункту 1 статті 50 Закону № 2210 включені до переліку порушень законодавства про захист економічної конкуренції. На виконання умов договорів, укладених за результатами таких процедур закупівель, з державного бюджету використано 5,4 млн гривень.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству закордонних справ України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх відносин, поінформувати Верховну Раду України.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та запропонувати доручити МЗС розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Положення про Міністерство закордонних справ України з метою приведення його у відповідність з вимогами Закону № 3166.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству закордонних справ України і рекомендувати:

вжити невідкладних заходів щодо усунення виявлених порушень під час використання бюджетних коштів;

розглянути в установленому порядку питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб МЗС, які допустили порушення та недоліки, встановлені аудитом, про результати поінформувати Рахункову палату та у разі необхідності правоохоронні органи;

у зв'язку з тим, що на підставі частини першої статті 37 Закону № 922 договір про надання послуг від 27.06.2018 № А-0355 на суму 645 995,00 грн (з ПДВ) є нікчемним, вжити передбачених законодавством заходів за наслідками визнання договору нікчемним;

забезпечити:

– дотримання вимог Інструкції № 687 щодо складання бюджетних запитів та Порядку № 228;

– дотримання вимог чинного законодавства при проведенні закупівель товарів, робіт і послуг за кошти державного бюджету;

– створення дієвої системи внутрішнього контролю на виконання Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062, та своєчасне здійснення заходів контролю з метою ефективного використання бюджетних коштів та управління державним майном;

вжити заходів щодо:

– відшкодування орендарем та користувачами приміщень витрат за надані комунальні послуги та енергоносії, передбачених відповідними договорами;

– укладання договорів про передачу державного нерухомого майна, що перебуває на балансі МЗС, в платне користування.

Про стан виконання рекомендацій поінформувати Рахункову палату.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати представництвам МЗС в містах Одесі та Львові і рекомендувати вжити заходів щодо невідкладного усунення виявлених аудитом недоліків і порушень під час використання бюджетних коштів та запобігання їм у подальшому.

Про стан виконання рекомендацій поінформувати Рахункову палату.

5. Повідомити Антимонопольний комітет України про встановлені ознаки вчинення учасниками публічних закупівель визначених статтею 6 Закону № 2210 антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, тендерів.

6. Повідомити Міністерство культури та інформаційної політики України про виявлені порушення законодавства про охорону культурної спадщини.

7. Повідомити Міністерство розвитку громад та територій України про виявлені факти неналежного виконання функцій технічного нагляду, що призвели до неекономного використання бюджетних коштів, з метою подальшого внесення Атестаційній архітектурно-будівельній комісії пропозицій про позбавлення відповідних осіб кваліфікаційних сертифікатів.

8. Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень повідомити Офіс Генерального прокурора.

Член Рахункової палати

Ц. Г. Огонь

Інформація щодо виконання договорів між МЗС та ТОВ „ТЕКЕКСПЕРТ” з питань розробки та впровадження СЕД МЗС

тис. грн

Найменування послуг	Строки надання послуг	Вартість (з ПДВ)	Акт передачі-приймання робіт (послуг)	Дата та сума перерахованих коштів	Надані МЗС інформація та підтверджуючі документи щодо фактичного отримання послуг	Примітки
<i>Відповідно до специфікації до договору від 27.06.2018 № А-0355 з визначеною загальною вартістю надання таких послуг 645,99 тис. грн</i>						
1.1. Розробка складових СЕД та їх тестування: – розробка та тестування на контрольному прикладі спеціалізованих підсистем СЕД. Запровадження ведення реєстрів та довідників; – розробка та тестування єдиної електронної інформаційної бази документів Міністерства	два місяці після підписання договору	148,69	від 02.08.2018 № А-0403 Розробка складових СЕД та їх тестування. Загальна вартість послуг – 148,69 тис. гривень. (послуги надано вчасно (з 27.06.2018 по 02.08.2018) і в повному обсязі. Щодо якості наданих послуг Замовник скарг та претензій не має)	07.08.2018, 148,69	Лист ТОВ „Текексперт” від 31.07.2020 № 10/01 (без вхідного реєстраційного номера МЗС), в якому зазначалося про масштабний інцидент, який трапився у другій половині вересня 2019 року з апаратною платформою SharePosnt Server на середовищі МЗС та призвів до виведення з ладу розгорнутого там рішення СЕД МЗС і знищення усіх тестових логів руху документів за весь період тестування 2018–2019 років	Інформацію та розпорядчі акти МЗС з питань дослідження виникнення та врегулювання наслідків масштабного інциденту, відповідні матеріали та пояснення до аудиту не надано. У пояснювальній записці за підписом Журенка І. А. зазначалося, що резервних копій було відновлено інформацію про рух документів під час тестування СЕД МЗС у 2018 та 2019 роках та надано витяги з неї щодо підтвердження отримання службової кореспонденції через систему електронної взаємодії ОВВ (витяг за липень 2020 року); можливості формування звітів про контрольні документи (підрозділів); витяги з довідників („єдиний класифікатор номенклатури справ”, „установи”, „вид документів” та „секретаріат”)
1.2. Налаштування та впровадження першої черги СЕД МЗС: – розробка інструктивної документації; – проведення навчання користувачів та адміністраторів; – проведення випробувань СЕД на відповідність Технічному завданню; – проведення дослідної експлуатації СЕД з підключенням	один місяць після закінчення виконання етапу 2	247,82	від 17.09.2018 № А-0482 Налаштування та впровадження першої черги СЕД МЗС. Загальна вартість послуг – 247,82 тис. гривень. (послуги надано вчасно (з 03.08.2018 по 02.09.2018) і в повному обсязі. Щодо якості наданих послуг Замовник скарг та претензій не має)	19.09.2018, 247,8	Інструктивні матеріали (без підпису та дати підготовки): „Опрацювання вхідної кореспонденції”; „Опрацювання службової (вихідної) кореспонденції”; „Інструкція адміністратора системи”.	–

користувачів ЦА Міністерства та Дипакадемії.						
1.3. Впровадження другої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства: – перенесення наявних документів Міністерства до єдиної електронної інформаційної бази документів; – проведення навчання користувачів філій; – підключення до СЕД всіх користувачів ЦА Міністерства та Дипакадемії. Передача СЕД до виробничої експлуатації	один місяць після закінчення виконання етапу 3	125,58	від 24.10.2018 № А-0560 Впровадження другої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства. Загальна вартість послуг – 125,58 тис. гривень. (послуги надано вчасно (з 03.09.2018 по 02.10.2018) і в повному обсязі. Щодо якості наданих послуг Замовник скарг та претензій не має)	30.10.2018, 125,58	Не підтверджено виконання послуг	–
1.4. Проведення супроводження роботи СЕД МЗС, відповідно до гарантійних зобов'язань	два місяці після закінчення виконання етапу 4	123,91	від 17.12.2018 № А-0689 Проведення супроводження роботи СЕД МЗС відповідно до гарантійних зобов'язань. Загальна вартість послуг – 123,9 тис. гривень. (послуги надано вчасно (з 03.10.2018 по 17.12.2018) і в повному обсязі. Щодо якості наданих послуг Замовник скарг та претензій не має)	18.12.2018, 123,91	Не підтверджено виконання послуг	–
Відповідно до специфікації до договору від 29.11.2018 № А-0572 з визначеною загальною вартістю таких послуг 151,3 тис. грн						
1. Розробка функціоналу та впровадження електронного цифрового підпису в СЕД МЗС	–	72,0	від 10.12.2018 № А-0659 Розробка функціоналу та впровадження електронного цифрового підпису в СЕД МЗС. Загальна вартість послуг – 72,0 тис. гривень. Реалізація взаємодії СЕД МЗС з Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ). Загальна вартість послуг – 79,3 тис. гривень. (послуги надано вчасно (з 29.11.2018 по 10.12.2018) і в повному обсязі. Щодо якості наданих послуг Замовник скарг та претензій не має)	13.12.2018, 151,3	Наказ МЗС від 11.09.2019 № 412 „Про визначення осіб, уповноважених на використання особистих ключів для створення кваліфікованої електронної печатки в системі електронної взаємодії”.	–
2. Реалізація взаємодії СЕД МЗС з Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ)	–	79,3				

<i>Відповідно до специфікації до договору від 10.06.2019 № А-0296 з визначеною загальною вартістю таких послуг 192,0 тис. грн</i>						
1. Підтримка роботи складових інформаційної системи	За запитом	192,0	18.06.2019 № А-0299 – 19,2 тис. грн;	20.06.2019, 19,2 тис. грн;	Не підтверджено виконання послуг	–
2. Відновлення роботи складової інформаційної системи або сервісу в разі збою	За запитом, при наявності віддаленого доступу		18.06.2019 № А-0296 – 19,2 тис. грн;	20.06.2019, 19,2 тис. грн;		
3. Встановлення оновлень	За необхідності		12.09.2019 № А-0300 – 19,2 тис. грн;	20.06.2019, 19,2 тис. грн;		
4. Рекомендації з оптимізації складових інформаційної системи або сервісу	За необхідності		23.07.2019 № А-0325 – 19,2 тис. грн;	24.07.2019, 19,2 тис. грн;		
5. Консультування відповідальних осіб Замовника з питань функціонування складових інформаційної системи або сервісу	За запитом		07.08.2019 № А-0386 – 19,2 тис. грн;	09.08.2019, 19,2 тис. грн;		
6. Експлуатаційне обслуговування складових інформаційної системи	За запитом		13.09.2019 № А-0456 – 19,2 тис. грн;	17.09.2019, 19,2 тис. грн;		
			10.10.2019 № А-0510 – 19,2 тис. грн;	15.10.2019, 19,2 тис. грн;		
			12.11.2019 № А-0603 – 19,2 тис. грн;	14.11.2019, 19,2 тис. грн;		
			26.11.2019 № А-0630 – 19,2 тис. грн;	28.11.2019, 19,2 тис. грн;		
			17.12.2019 № А-0685 – 19,2 тис. грн;	26.12.2019, 19,2 тис. грн;		
			послуги з технічної підтримки та супроводу інформаційної системи за таким переліком, зокрема:			
			1. Підтримка роботи, встановлення оновлень та експлуатаційне обслуговування відмовостійкого кластеру віртуалізації.			
			2. Підтримка роботи, встановлення оновлень та експлуатаційне обслуговування системи моніторингу, управління та резервного копіювання кластеру на базі System Center 2016.			
			3. Підтримка роботи, встановлення оновлень та експлуатаційне обслуговування поштової системи на базі MS Exchange 2016.			
			4. Рекомендації з оптимізації складових інформаційної системи.			
			5. Консультування відповідальних осіб Замовника з питань			

			<p>функціонування складових інформаційної системи.</p> <p>6. Перевірка актуальності резервних копій контролерів домену та поштової системи MS Exchange 2016.</p> <p>7. Встановлення оновлень на операційну систему сервера з Exchange Mailbox.</p> <p>8. Встановлення кумулятивного оновлення Exchange 2016 cull (включаючи створення папки для переміщення логів).</p> <p>9. Аналіз фільтрації поштового потоку та внесення необхідних змін.</p> <p>10. Перевірка роботи поштової системи та поштового потоку.</p> <p>11. Встановлення оновлень на операційну систему на кодах відмовостійкого кластеру віртуалізації.</p> <p>12. Встановлення оновлень на операційну систему на службових серверах відмовостійкого кластеру віртуалізації.</p> <p>13. Перевірка та аналіз стану системи моніторингу.</p> <p>14. Перевірка та аналіз стану системи резервного копіювання</p>			
<i>Відповідно до специфікації до договору від 08.08.2019 № А-0389 з визначеною загальною вартістю 478,8 тис. грн*</i>						
1.1. Впровадження третьої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства: – реалізація робочого процесу візування, реєстрації та відправки документів; – реалізація модуля Звітність; – синхронізація довідника	один місяць після підписання договору	157,65	від 13.09.2019 № А-0429 Впровадження третьої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства, Загальна вартість послуг – 157,65 тис. гривень	17.09.2019, 157,65	–	На сайті ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” оприлюднено перелік інтегрованих організацій підключених до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади версія 2.0, у якому, зокрема, зазначається Міністерство закордонних справ (код за ЄДРПОУ 00026620) з датою підключення 15.08.2016 та типом підключення – InterDoc.
1.2. Впровадження четвертої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства:	один місяць після закінчення	205,47	від 23.10.2019 № А-0543 Впровадження четвертої черги СЕД МЗС як	25.10.2019, 205,47	–	

<p>– інтеграція СЕД з попередньою системою InterDoc; – імпортування документів в систему СЕД за попередні 5 років; – реалізація процесу обміну даними з СЕВ ОБВ</p>	<p>виконання етапу 1.1</p>		<p>комплексної системи автоматизації діловодства, Загальна вартість послуг – 205,47 тис. гривень</p>			<p>На лист Рахункової палати від 12.08.2020 № 16-1995 направлений ДП „Державний центр інформаційних ресурсів України” щодо надання інформації стосовно подання протягом 2018–2019 років заявки на підключення або інтеграцію МЗС з СЕВ ОБВ (типом підключення – InterDoc), цим ДП (лист від 08.09.2020 № 256/20) повідомлено Рахункову палату, що за період 2018–2020 року і на сьогоднішній день від МЗС отримано одну заяву на інтеграцію від 28.08.2020 № 211/17-930-900 з даними про підприємство розробника системи електронного документообігу юридичної особи – ПАТ „Центр комп’ютерних технологій „ІнфоПлюс”. Назва та версія системи електронного документообігу: АСКОД версії 10</p>
<p>1.3. Впровадження п’ятої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства: – реалізація модуля Архівация; – оптимізація та налаштування СЕД МЗС; – введення в експлуатацію СЕД МЗС; – технічний супровід роботи СЕД МЗС згідно з гарантійними зобов’язаннями</p>	<p>два місяці після закінчення етапу 1.2</p>	<p>115,68</p>	<p>У пояснювальній записці (за підписом т. в. о. директора Першого ТД Костюка В. В. та провідного спеціаліста Департаменту документообігу і цифровізації Журенка І. А.) зазначено, що положення договору від 08.08.2019 № А-0389 не могли бути виконані з таких причин: – у зв’язку із започаткуванням реорганізації апарату МЗС – це призвело до відтермінування виконання положень угоди, оскільки програмний продукт був налаштований на стару структуру МЗС; – після введення в дію нової структури МЗС (наказ № 594 від 19.12.2019) програмний продукт вимагав внесення суттєвих змін; – з огляду на короткий термін часу до завершення календарного року та відсутність фінансування для здійснення додаткових робіт над програмним продуктом для внесення змін та введення його в експлуатацію, наприкінці грудня 2019 року відповідно до наказу МЗС від 26.12.2019 № 609 „Щодо створення комісії з приймання наданих послуг за договором від 08.08.2019 № А-0389” з метою контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів була створена комісія, яка прийняла рішення про припинення виконання положень договору із зменшенням суми та обсягу робіт згідно з договором. У протоколі № 1 від 26.12.2019 засідання комісії по прийманню результатів наданих послуг за договором від 08.08.2019 № А-0389, зокрема, зазначено про повідомлення начальника відділу інформаційних технологій Сотника Р. І. про відсутність наданих послуг Виконавцем (ТОВ „Текексперт”), який зазначений в пункті 1.3 (не реалізовано модуль „Архівация”; не введено в будь-яку експлуатацію (випробувальна, дослідна, промислова) СЕД МЗС; відповідно, не відбувається технічний супровід роботи СЕД МЗС, її оптимізація та налаштування</p>	<p>–</p>		

* Додатковою угодою № 2 від 27.12.2019 загальна ціна послуг за цим договором становить 363,12 тис. гривень.

У додатку 1 до договору в редакції Додаткової угоди № 2 впровадження п’ятої черги СЕД МЗС як комплексної системи автоматизації діловодства не визначено.